

**Kurs Omega:
Praktický výcvik zakladatelů sborů**

Vydala
The Bible League, 16801 Van Dam Road, South Holland, IL 60473 USA
Tel: (800) 334-7017 E-mail: info@BibleLeague.org www.bibleleague.org

Copyright ©1999 *The Alliance for Saturation Church Planting*
Tyto materiály byly připraveny ve spolupráci s Peter Deyneka Russian Ministries, Projekt 250.

Reprodukce a distribuce těchto materiálů či jejich částí v jakékoliv formě je **povolena a vítána** za podmínky, že:
(1) v citaci či kopii bude uvedeno autorství, (2) budou vyznačeny případné změny či úpravy, (3) tato publikace nebude prodávána za cenu vyšší než náklady na její reprodukci a (4) nebude pořízeno více než 1000 kopií.

Pokud byste měli zájem vystavit tyto materiály na Internetu či je chtěli použít jiným než výše uvedeným způsobem, obraťte se prosím na

The Alliance for Saturation Church Planting, H-1111 Budapest, Budafoki út 34/B III/2, MAĎARSKO,
Tel: +(36-1) 466-5978 and 385-8199 Fax: +(36-1) 365-6406 E-mail: SCPAlliance@compuserve.com.

Překlady či úpravy vhodné pro vaši kulturu či prostředí jsou také vítány. Opět prosím kontaktujte *Alianci*, abychom mohli povzbudit a informovat i další lidi, kteří by mohli mít zájem o váš překlad nebo oblast práce.

Pokud se chcete dozvědět více o službě jednotlivých zúčastněných organizací, kontaktujte prosím:

P.O. Box 843
Monument, CO, USA 80132-0843
Bezplatná linka: (800) 649-2440
E-mail: Contact_USA@AllianceSCP.org
www.AllianceSCP.org
Kancelář pro Evropu: e-mail: SCPAlliance@compuserve.com

Project 250
P.O. Box 496, 1415 Hill Avenue
Wheaton, IL, USA 60189
Tel: (630) 462-1739 Fax: (630) 690-2976
E-mail: RMUSA@ASR.ru
www.russian-ministries.org

Všechny biblické citace jsou z českého ekumenického překladu Bible, Copyright © 1985, Československá biblická společnost. Další použité překlady jsou Bible svatá, podle posledního vydání kralického z roku 1613 (KR), a Nová smlouva, Copyright © 1994, Křesťanská misijní společnost (NS),

Poděkování

Chceme vyjádřit srdečné poděkování a vděčné uznání všem, kteří přispěli k přípravě těchto výcvikových příruček. Následující lidé zásadním způsobem přispěli k sepsání a úpravám těchto materiálů. Pane, zbuduj si svou církev... až na sám konec země!

Jay Weaver, hlavní redaktor, *World Team*

Richard Beckham	<i>Greater Europe Mission</i>
David & Lisa Bromlow	<i>Christ For Russia</i>
Ron Brunson	<i>World Witness and United World Mission</i>
Don Crane	<i>Greater Europe Mission</i>
Bea Crane	<i>Greater Europe Mission</i>
Hunter Dockery	<i>World Harvest Mission</i>
Mike Elwood	<i>Greater Europe Mission</i>
Jeff Geske	<i>United World Mission</i>
Dave Henderson	<i>CB International</i> — <i>Project 250, Peter Deyneka Russian Ministries</i>
Bob Mackey	<i>United World Mission</i>
Bob Martin	<i>United World Mission</i>
Paul Michaels	<i>Grace Brethren Intl. Mission</i>
Norie Roeder	<i>United World Mission</i>
Ki Sanders	<i>World Team</i>
Larry Sallee	<i>UFM International</i> — <i>Project 250, Peter Deyneka Russian Ministries</i>
Eric Villanueva	<i>United World Mission</i>
David Westrum	<i>Interlink Ministries</i> — <i>Project 250, Peter Deyneka Russian Ministries</i>

ZVLÁŠTNÍ PODĚKOVÁNÍ ZA ADMINISTRATIVNÍ A TECHNICKOU PODPORU

Edith Bond	<i>The Alliance Regional Resource Team</i>
David Gál	<i>The Alliance Regional Resource Team</i>
Nell Harden	Profesor angličtiny v důchodu

O ALIANCI

Tento kurs byl připraven *Alianci pro zakládání sborů* (*The Alliance for Saturation Church Planting*) ve spolupráci s Projektem 250 organizace Peter Deyneka Russian Ministries. *Aliance* je společenstvím církví a misijních organizací, které usilují o mobilizaci věřících k tomu, aby naplnili všechny země střední a východní Evropy a bývalého Sovětského svazu evangelikálními sbory. Saturační zakládání sborů je strategie, která se snaží založit sbory v každém městě, vesnici a čtvrti, aby ti, kdo přijmou Krista, měli společenství, ve kterém budou moci růst a být vybaveni ke službě. *Aliance* je postavena na myšlence, že spojení sil zvyšuje efektivitu, odstraňuje duplicitu a demonstruje jednotu Kristova těla.

ČEMU VĚŘÍME:

- Božím hlavním nástrojem evangelizace a učednictví je sbor.
- Partnerství církví a misijních organizací má zásadní význam při množení sborů a rozvoji hnutí saturačního zakládání sborů.
- Výcvik vůdců je nezbytně nutný k zakládání sborů a růstu církve.
- Vyznáním víry *Aliance* je Lausanneské krédo.

CO DĚLÁME:

A. Výcvik a osobní vedení zakladatelů sborů

Aliance zajišťuje prakticky orientovaný výcvik ve stylu semináře s praktickými úkoly pro službu, který má za cíl zakládání množících se sborů.

B. Sbírání informací

Přesné informace vedou k dobrým rozhodnutím při snaze zakládat sbory. *Aliance* může pomoci s výcvikem a konzultacemi vašich potřeb při sběru informací v oblasti zakládání a růstu sborů.

C. Modlitební hnutí

Hnutí zakládání sborů začíná vizí, kterou je třeba najít a upřesnit skrze hledání Božího srdce na modlitbách. *Aliance* vám může pomoci lépe pochopit úlohu modlitebních hnutí v rámci úkolu zakládání sborů, a poradit s tím, jak budovat modlitební hnutí ve vašem okolí.

D. Sdílení vize

Jaká je Boží vůle pro vaši zemi? Bůh chce všude zakládat sbory! *Aliance* může pomoci skrze semináře o principech saturačního zakládání sborů tuto vizi rozšířit i ve vašem okolí.

DALŠÍ INFORMACE:

The Alliance for Saturation Church Planting

Regional Resource Team

H-1111 Budapest

Budafoki út 34/B III/2, MAĎARSKO

Tel: +(36-1) 466-5978 or 385-8199

Fax: + (36-1) 365-6406

E-mail: SCPAlliance@compuserve.com

Obsah

Metody studia Bible

Lekce 1: Úvod do induktivní metody studia Bible	1
Příloha 1A: Jak se k nám Bible dostala	7
Lekce 2: Pozorování Božího slova	9
Příloha 2A: Jazyk Bible	17
Lekce 3: Cvičení v pozorování	19
Lekce 4: Výklad Božího slova	23
Příloha 4A: Biblické tabulky	29
Lekce 5: Cvičení ve výkladu	33
Lekce 6: Aplikace Božího slova	37
Lekce 7: Cvičení v aplikaci	43
Příloha 7A: Efez — induktivní studium Bible	47
Lekce 8: Využití induktivního studia Bible	49
Příloha 8A: Životopisné studium — Barnabáš	59
Lekce 9: Vedení induktivního studia Bible	65
Příloha 9A: Induktivní studium Mt 20:17-28	71
Příloha 9B: Induktivní studium L 15:1-7	75
Lekce 10,11: Návčik vedení induktivního studia	79
Příloha 10A: Úseky pro induktivní studium	83

Úvod do induktivní metody studia Bible

NECHAT SE VYUČOVAT BIBLÍ

☞ CÍL LEKCE

Účelem této lekce je představit induktivní metodu studia Bible a vysvětlit, proč je lepší než jiné metody studia Bible.

☞ OSNOVA LEKCE

- Dedukce a indukce postupují v logice opačným směrem.
- Induktivní metoda je nejlepší metodou pro zjištění něčeho nového z Božího slova.
- Kroky induktivní metody jsou pozorování, výklad a aplikace.
- Pokud není induktivní studium uspěchané, poskytuje pevný základ pro porozumění Bibli.

☞ ŽÁDOUCÍ VÝSLEDKY

Po zvládnutí obsahu této lekce by každý účastník měl:

- Rozumět rozdílu mezi dedukcí a indukcí.
- Být přesvědčen, že induktivní metoda je lepší než „obvyklý“ přístup ke studiu Božího slova.
- Vědět, ze kterých tří částí se induktivní metoda skládá.

☞ PŘÍLOHY

1A Jak se k nám dostala Bible

ÚVOD

Bible je nejvýznamnější kniha, která byla kdy napsána. Prohlašuje, že obsahuje slova všemocného, nekonečného Boha, která mají za úkol přiblížit ho smrtelným lidem. Bible je také nejdůležitějším nástrojem moderního zakladatele sborů a kazatele. „Živé a mocné“ Boží slovo má sílu pronikat do srdcí a duší těch, které se snažíme získat pro Pána. Připravuje nás ke každému dobrému dílu, což je jistě i zakládání množících se sborů po celé zemi. Slouží jako měřítko, se kterým srovnáváme a ověřujeme všechny doktríny, zvyky, tradice i všechny ostatní knihy. Dějiny, tradice a lidský rozum nás mohou vést na scestí, ale Bible je pevně zakořeněná v Boží pravdě. Její vyučování je vždy správné. Její proroctví se vždy naplní. Její slova nám pomáhají získávat ztracené a vzdorovat ďáblu. Bible je pro náš křesťanský život a službu zcela nepostradatelná.

Protože věříme, že Bůh nám dal Bibli k poučení, musíme ji studovat pečlivě a číst ji přesně (2Tm 2:15). Nadpřirozená povaha Písem vyžaduje, abychom se při jejich čtení snažili *něco naučit* a ne *hledat tam to, co chceme slyšet*. Jak si můžeme být jisti, že jsme Boží slovo správně pochopili? Induktivní metoda studia Bible slouží k tomu, aby pomohla všem věřícím — ať už kazatelům nebo laikům — lépe pochopit, co Boží slovo říká. Lekce, kterou právě čtete, obsahuje úvod do jednotlivých částí této jednoduché a efektivní metody, zatímco následující lekce každou z těchto částí detailně popisují.

I. INDUKCE A DEDUKCE

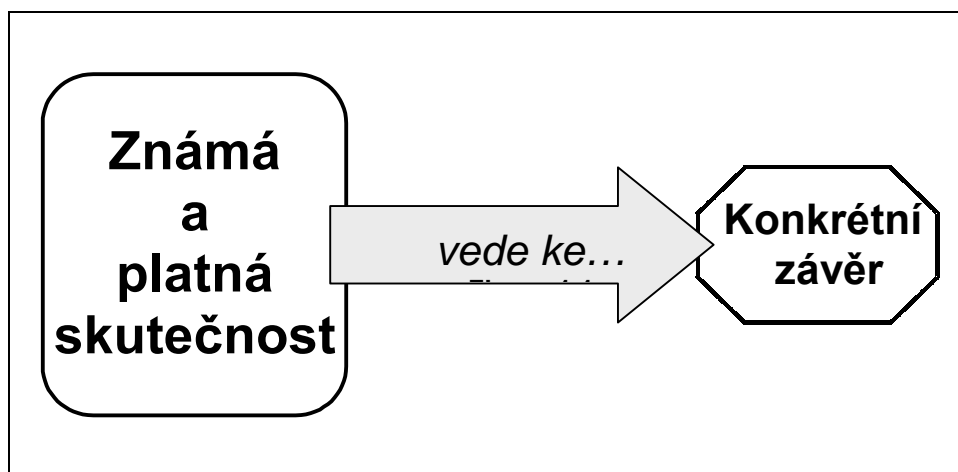
Dedukce a indukce jsou dva způsoby logického odvozování. Oba pracují s obecnými a konkrétními fakty. Obě metody se snaží dojít k nějakému závěru, používají však zcela opačný přístup. Deduktivní uvažování postupuje od obecného ke konkrétnímu, zatímco induktivní od konkrétního k obecnému. Křesťané využívají při studiu Bible obě metody, často si ale neuvědomují, jak každá z nich ovlivňuje jejich úvahy a závěry.

A. Deduktivní přístup

Deduktivní uvažování používají lidé v mnoha různých profesích. Schopnost dedukce je velmi žádaná vlastnost a bylo o ní napsáno mnoho knih. Cílem této lekce není snižovat hodnotu dedukce, ale ukázat, že ke studiu Bible není tak vhodná jako indukce.

1. Deduktivní úvaha

Dalo by se říci, že deduktivní odvozování postupuje od obecného ke konkrétnímu. Začíná tedy známou a přijímanou myšlenkou nebo předpokladem. Tento předpoklad se pak srovná s konkrétní situací a vznikne závěr. Základem tohoto závěru je to, že *obecný předpoklad* je pravdivý a že konkrétní situace *se podobá předpokládané situaci*. Jinak řečeno, obecný předpoklad ovládá nebo alespoň silně ovlivňuje způsob, jak pohlížíme na danou situaci. Uvedme příklad. Víme, že zasněžené schody bývají obvykle kluzké, takže si budeme na každých zasněžených schodech dávat pozor, ačkoli jsme na tomto konkrétním schodišti třeba ještě nikdy neuklouzli. Naše obecná zkušenost se zasněženými schody nás vedla k tomuto logickému a rozumnému závěru. Obrázek 1.1 ukazuje směr deduktivního uvažování.

Obrázek 1.1 Deduktivní uvažování

Deduktivní uvažování má jednu hlavní slabinu. Pokud je náš obecný předpoklad neplatný, nebude platit ani závěr, ke kterému dospějeme. Představme si například, že Rus se baví s Američanem a ten mu řekne „I was at the doctor“. V Rusku v tomto povolání pracují převážně ženy. Proto povede logická dedukce našeho Rusa k tomu, že daný lékař je žena. To však může často vést k omylu. V Rusku *existují* i lékaři mužského pohlaví a v některých zemích jsou lékaři *většinou* muži. V tomto případě nás mohou předchozí zkušenosti vést špatným směrem. *Předpokládáme*, že známe odpověď, místo abychom hledali co nejvíce vodítek ukazujících správným směrem.

2. Deduktivní studium Bible

Deduktivní metoda může být použita i ke studiu Bible, ale slabina této metody omezuje její použitelnost. Když studujeme Bibli, je důležité pochopit, *co Bůh říká*, a nesnažit se textu vnutit naše vlastní vysvětlení. Existují případy, kdy nemůžeme pochopit nějaký obtížný verš a musíme se spolehnout na naše obecné chápání Písma, abychom mohli zjistit, co tento verš *„asi říká“*. To by však měla být až ta poslední možnost. První krok by měla být modlitba, uvažování o verši a jeho opakované čtení, abychom se pokusili pochopit, co chce tento verš říci. Pokud se rychle „vzdáme“ a předpokládáme, že říká „to, co ostatní podobné verše“, může se nám stát, že Boží slovo velmi výrazně překroučíme. Nový zákon například používá slovo „kvas“ a v deseti z jedenácti případů to znamená „hřích“. Bylo by tedy logické předpokládat, že i jedenáctý výskyt tohoto slova v Matoušovi 13:33 mluví o hřichu. Tato úvaha by však byla špatná, protože po přečtení celé pasáže v okolí Mt 13:33 zjistíme, že v tomto případě se mluví o Božím království!

3. „Normální“ metoda

Dedukce je bohužel asi nejrozšířenější metodou studia Bible. Výsledkem je to, že jen málokdo se z Bible dozví mnoho nových věcí. Protože lidé přistupují k Písmu se svými *pevně danými*

předpoklady o tom, co říká, nejsou schopni všimnout si specifických rysů studovaného verše a učit se z nich.

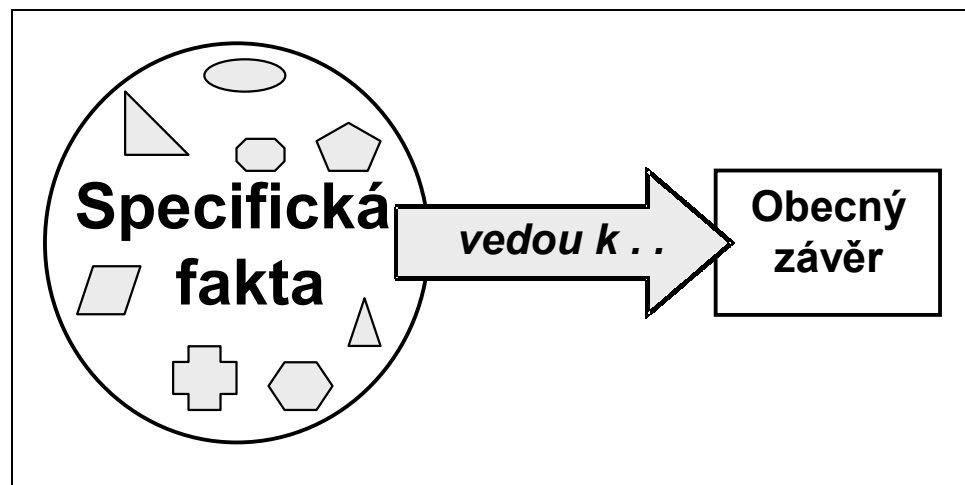
Ti, kdo vyučují Boží slovo, často už předem vědí, co chtějí říci, a v Bibli jen hledají verš, který bude podporovat jejich názor. Boží slovo je pak použito k podepření *našich vlastních* názorů místo toho, aby k nám promlouvalo o věcech, které skrze ně *chtěl říci Bůh*.

B. Induktivní přístup

Induktivní metoda je v mnoha ohledech opakem deduktivní metody. Zkoumá specifické rysy dané situace a pak se snaží na jejich základě zformulovat obecně platný princip. Obvykle se používá v situaci, kdy neznáme žádný obecný princip, který bychom na situaci mohli aplikovat, a nemůžeme tedy užít deduktivní úvahu.

1. Induktivní úvaha

Dedukce je v podstatě metoda, která využívá naše stávající znalosti a předpoklady. Indukce je naopak otázkou *učení*. Předpokládáme, že odpovědi zatím neznáme, a pečlivě studujeme fakta, abychom mohli pochopit, *co znamenají*. Tato metoda zdůrazňuje konkrétní rysy a specifika dané situace. Obrázek 1.2 ukazuje myšlenkový postup induktivního uvažování.

Obrázek 1.2 Induktivní uvažování

2. Induktivní studium Bible

Když ke studiu Bible používáme induktivní metodu, otevíráme Boží slovo jako ti, kteří se chtějí učit. Vyznáváme Bohu i sobě samým, že ještě neznáme všechny odpovědi. Máme za úkol věci *pochopit*. Jsme odhodláni pečlivě prostudovat celý text a dovolit Pánu, aby k nám skrze něj mluvil. Deduktivní metoda obvykle vede k rychle připravenému kázání, zatímco induktivní metoda vede k duchovnímu růstu.

3. Lepší metoda

Induktivní metoda je lepší než deduktivní, protože nejvyšší autoritou je v ní *Bible* a ne naše vlastní představy. Je také lepší, protože spojuje proces pochopení textu s aplikací biblických principů do našich životů. Při studiu Bible se díváme, jak Bůh jednal s lidmi v konkrétních situacích, okamžicích a souvislostech. Naším úkolem je vzít tyto poznatky a zformovat z nich biblický princip. Tento princip pak využijeme v nějaké naší podobné situaci, takže jej můžeme ve svém životě aplikovat. Průběh induktivní metody studia Bible je tedy:

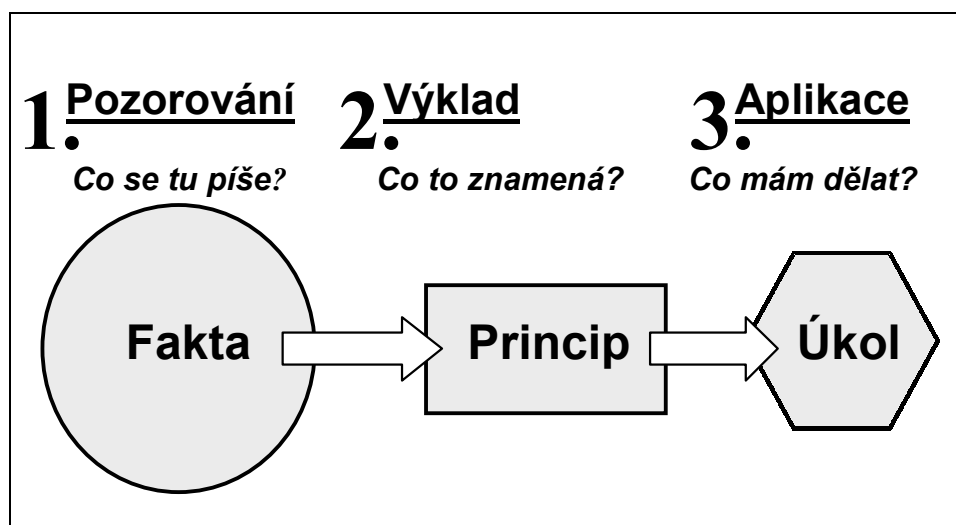
- **Pozorování** faktů v kontextu Písma
- **Výklad** vedoucí k nalezení principu, který daná pasáž učí
- **Aplikace** principu do podobných situací v našich životech

II. TŘI ČÁSTI INDUKTIVNÍHO STUDIA BIBLE

Při inductivním studiu Bible má každý z těchto tří kroků velký význam. Jeden vychází z druhého a společně nás vedou od biblického textu ke správné aplikaci do života. Dalo by se říci, že každý ze tří kroků pokládá k textu jinou otázku:

- Co se tu píše? (pozorování)
- Co to znamená? (výklad)
- Co mám dělat? (aplikace)

Vztah mezi těmito třemi kroky je znázorněn na obrázku 1.3. Povšimněte si logického postupu od jednoho kroku ke druhému — od biblického textu až k aplikaci do našeho křesťanského života. Pokud neděláme kroky v určeném pořadí, výsledek bude špatný.

Obrázek 1.3 Tři kroky

A. Pozorování — co se tu píše?

Prvním krokem inductivní metody je pozorování. Je to také krok nejdůležitější, stejně jako je dobrý základ nutným předpokladem dobře postaveného domu. V této fázi pozorujeme text, hledáme všechny detaily, které je možno objevit, a zaznamenáváme si své postřehy. Klíčem k této fázi je pokládat si posloupnost otázek jako „Kdo? Co? Proč? Kde? Kdy?“ apod. Tyto otázky nám pomáhají soustředit se na to, *co Bible říká*, takže do ní nebudeme zanášet své vlastní myšlenky a představy. Pečlivě také prostudujeme kontext a souvislosti daného verše, odstavce, kapitoly a knihy, abychom zjistili, v jaké situaci byl text napsán a pochopili ji. V tomto okamžiku je velmi důležité *nesnažit se daný text vykládat ani aplikovat*. Nejprve je třeba zjistit všechny dostupné informace a teprve v dalším kroku (výklad) se podívat na význam toho, co jsme zjistili.

B. Výklad — co to znamená?

Proces výkladu má dvě části. První z nich má za úkol zjistit, *co měl text říkat svým původním adresátům*. Druhá část se pak snaží zformulovat *poselství pasáže jako biblický princip*, který můžeme aplikovat do dalších podobných situací.

Tato obtížná fáze vyžaduje důkladné přemýšlení spojené s modlitbami a s vedením Ducha Svatého. V tomto okamžiku je třeba porovnat všechny naše znalosti původní historické, zeměpisné, politické, kulturní a náboženské situace s fakty, která jsme odhalili ve fázi pozorování. Všechna fakta, která jsme při pozorování opomenuli, nám v tomto okamžiku ztěžují práci. Ve fázi výkladu je také vhodné daný text porovnat s jinými podobnými úseky a zjistit, jestli nám mohou pomoci ho lépe pochopit. Musíme si však dávat pozor na to, aby takové vysvětlení neopomíjelo specifické znaky z textu, který studujeme. Pokud je význam pasáže stále ještě nejasný, občas je nutné vrátit se zpět k pozorování a snažit se získat další informace.

C. Aplikace — co mám dělat?

Poslední fází inductivní metody studia Bible je aplikace. Aplikace bere výsledky výkladu a rozhoduje, jak by se mohl daný princip použít v naší situaci. Protože jsme pečlivě prozkoumali souvislosti původního úseku včetně všech souvisejících detailů, můžeme podobné souvislosti hledat i v dnešní době.

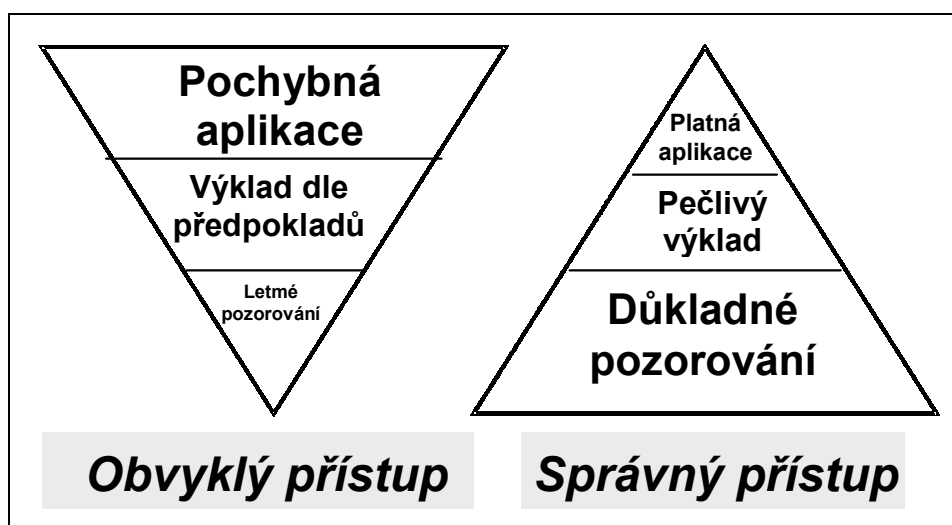
Problém s tímto krokem je zjistit, která z dnešních situací je skutečně analogií původní biblické situace. Pouze v případě, kdy jsme schopni ukázat, že taková podobnost existuje, můžeme prohlásit „toto praví Pán“. Pokud je naše situace skutečně stejná jako ta biblická, pak můžeme předpokládat, že Pán od nás očekává, že daný princip budeme aplikovat do svých vlastních životů. V tom případě je důležité ptát se *konkrétně a jasně*, „co máme dělat.“

III. BUDOVÁNÍ PEVNÉ PYRAMIDY

Je důležité ani jeden z uvedených kroků nevynechat ani neměnit jejich pořadí. Není možné správně určit, co daný úsek říká, aniž bychom ho nejdřív pečlivě prozkoumali, a je zbytečné ptát se, co máme dělat, dokud nebudeme vědět, co daný úsek říká. Je tedy zásadně důležité vyhradit si na správné použití inductivní metody studia Bible dostatek času.

A. Spěch

Nejobvyklejší chybou při používání inductivní metody je strávit příliš málo času pozorováním. Člověk, který studuje Bibli, si celý úsek rychle přečte a předpokládá, že ví, co se tam píše. Tím končí celý proces učení. Výsledkem je chápání pasáže úplně stejně jako na počátku. Písmo k nám nemělo možnost mluvit nebo nás vyučovat. Pokud budeme k Božím slovu přistupovat tímto způsobem, naše biblické znalosti neporostou. Bible je živá a mocná. Nikdy nemůžeme zcela pochopit hloubku jejího učení. Každý, kdo k ní přistupuje a chce se z ní učit, se dozvídá něco nového — pokud tomu ovšem věnuje dostatek času a námahy.

Obrázek 1.4 Dobrý a špatný základ

Křesťanští pracovníci často celý proces uspěchají, protože musejí rychle připravit vyučování pro ostatní. Nebo proto, že jsou líní. V každém případě je výsledkem takové špatné přípravy špatné kázání bez Boží moci. Uspěhání celého procesu studia Bible se dá přirovnat k obrácené pyramidě na levé straně obrázku 1.4. Buď se letmé pozorování rozvine do zbrklého výkladu nebo se nějaký předem připravený výklad „navěsí“ na text, který mu snad bude odpovídat. Nakonec je na tomto vratkém základě vybudováno kázání nebo vyučování. Je smutné, že takováto kázání jsou v dnešních sborech vůbec nejrozšířenější.

B. Pevný základ

Pyramida na pravé straně obrázku 1.4 ukazuje správné využití induktivní metody. Povšimněte si, že největší část tvoří pozorování, pak následuje výklad a nejmenší část tvoří aplikace. Tato aplikace je však jasná a platná, protože je založená na důkladném studiu Bible.

Induktivní metodu můžeme přirovnat k dolování zlata. Nejdřív je třeba vzít tuny kamení, které obsahuje zlato, a rozbít je na rozumně velké kousky a propláchnout je (pozorování). Pak je třeba rozdrcenou směs prosít a objevit v ní zlaté nugety (výklad). Nakonec se nugety taví a vyrábí se z nich šperky nebo jiné věci k normálnímu použití (aplikace). Na konci celého procesu je jen drobná hrst zlata v porovnání s vahou původní horniny. Tento malý výsledek má však velkou hodnotu. Stejně tak výsledek studia Bible pomocí induktivní metody stojí za vynaloženou námahu.

ZÁVĚR

Induktivní metoda studia Bible je ke studiu nejvhodnější. Vede k přesnějšímu pochopení Bible a ke skutečnému duchovnímu růstu a učení. Je to tedy nejlepší metoda nejen pro kazatele a pastory, ale pro každého křesťana. Každý z nás by se měl nechat vyučovat přímo Bibli. Každý zakladatel sborů by měl nejen tuto metodu zvládnout, ale naučit ji všechny věřící, kteří jsou mu svěřeni.

Další lekce podrobně popíší, jak by měl přesně probíhat každý ze tří kroků induktivní metody. V rámci lekcí bude dost času na vyzkoušení a zvládnutí každé části celého procesu. Vynaložená námaha se mnohonásobně vrátí v nových věcech, které nám Boží slovo ukáže.

OTÁZKY K ZAMYŠLENÍ, OPAKOVÁNÍ A APLIKACI

1. Jaký je hlavní rozdíl mezi dedukcí a indukcí?
2. Proč je induktivní metoda studia Bible lepší než deduktivní metoda?
3. V čem spočívá nebezpečí „obvyklého“ přístupu ke studiu Bible a kázání?

AKČNÍ PLÁN

1. Až budete příště studovat Bibli, poznamenejte si, kolik času trávíte pozorováním, výkladem a aplikací. Na základě těchto časů rozhodněte, zda používáte induktivní nebo deduktivní metodu nebo něco mezi tím.
2. V rámci přípravy na příští lekci, která se bude zabývat pozorováním, si vyberte krátký vzorový úsek Písma, který byste chtěli prostudovat (ne víc než zhruba jeden odstavec). Pak se nejméně dvě hodiny věnujte modlitbám a pozorování daného úseku. Proste Boha, aby otevřel vaše oči věcem, které jste předtím neviděli. Zapište si, co jste vypožorovali. Co jste se naučili?

Jak se k nám Bible dostala

BIBLE JE SPOLEHLIVÁ

Bible byla často napadána, navzdory svému jasnému vyučování o nadpřirozeném původu a zázracích a navzdory naplněným proroctvím, která dokázala její spolehlivost. Je pochopitelné, že satan se snaží za každou cenu zlehčit náš nejmocnější nástroj. Chce, aby Boží dělníci pochybovali o hodnotě Bible, zpochybňovali její přesnost, ignorovali ji nebo ji alespoň zanedbávali. Když však pochopíme původ Bible a proces, jak se dostala od Boha až k nám, pomůže nám to více si tohoto nádherného nástroje vážít a uvědomovat si, jak důležitá je pro náš úspěch ve službě. Bibli napsalo přes čtyřicet autorů ve třech jazycích v období 1400 let, a je tak největším literárním dílem v historii. Přesto její jednotnost, konzistence a nerozporuplnost dokazují, že jejím hlavním autorem je sám Bůh, jenž vedl každého lidského pisatele, aby zajistil, že dílo bude takové, jak ho plánoval.

JAK SE K NÁM BIBLE DOSTALA

Bůh usiloval a stále usiluje o to, aby se k nám Bible dostala spolehlivým způsobem. Tento proces začal u původních autorů a pokračuje v okamžiku, kdy dnes otvíráme Boží slovo. Celý proces se skládá z několika částí:

A. Inspirace

Pojem inspirace doslovně znamená, že Bůh „dýchá“ nebo „vydechne“, a potvrzuje, že Bible je výtvozem živého Boha (2Tm 3:16). Protože Bible je Boží dílo, musíme k němu přistupovat jako k takovému.

Bible není pouhým výtvozem lidského myšlení, nýbrž Božím slovem, které bylo vyřčeno lidskými ústy a zapsáno perem člověka. Všichni proroci a apoštolové tvrdili, že mluví a píší slova někoho jiného: samotného Boha. Dokonce Ježíš, Boží Syn, o sobě prohlašoval, že mluví jen ta slova, která mu dal jeho Otec. Podle 2. listu Petrova 1:20-21 „unášeni Duchem Svatým mluvili lidé posláni od Boha“. Je důležité si povšimnout, že inspirovaná je samotná Bible, ne její lidští pisatelé. Kromě toho se inspirace týká nikoli literární kvality, nýbrž božského původu a charakteru textu.

B. Uchování

Lidé od počátku chápali jedinečnou podstatu Bible. Věrní muži přesně opisovali biblické texty vždy s velkou péčí. Udělali jen velmi málo chyb a značné množství objevených rukopisů nám umožňuje najít a opravit chyby, k nimž došlo. Je jen velmi málo biblických úseků, kde nemáme dostatek dokladů k tomu, abychom definitivně znali původní text; a žádný z nich neobsahuje významné otázky nebo učení.

Když uvážíme množství opisovatelů, tisíce let kopírování, četné jazyky, do kterých byla Bible přepsána, širokou zeměpisnou oblast a mnohé pokusy Bibli zničit, je úžasné, že máme tak spolehlivý a přesný text. Bůh nepochybně působil, aby ji zachoval pro naše použití.

C. Kanonizace

Pojem „kánón“ je přejat z řeckého slova, které znamená „pravidlo“ nebo „standard“. Křesťané kánón používali od 4. století k identifikaci autoritativního seznamu knih, které patří ke Starému a Novému zákonu, a pomocí kánónu se posuzují všechny ostatní knihy.

K úkolu kanonizace přispělo s Boží pomocí mnoho raných církevních otců a církevních koncílů. Prověřovali vlastní svědectví knih, doklady o autorovi, jednotu knihy s ostatními přijatými knihami a přijetí knihy církví. Formování kánónu Starého a Nového zákona byl spíše proces než událost a docházelo k němu pod dohledem Ducha Svatého.

Za dob Ježíšových se Starý zákon skládal ze Zákona, Proroků a Spisů. Na počátku křesťanského letopočtu se všeobecně přijímalo všech třicet devět starozákonních knih, přičemž nejstarší dochovaný

kanonický soupis se datuje do doby okolo roku 170 n.l. Formování novozákonního kánonu s jeho nynějšími sedmadvaceti knihami bylo dokončeno ve 4. století. V rámci církve byl obecný souhlas, že Bible se skládá z dnešních šedesáti šesti knih. Výjimku v tomto souladu tvoří apokryfy.

Apokryfy jsou protestanty odmítány, zatímco pravoslavná a římskokatolická církev je přijímají. Avšak mezi apokryfními spisy a ostatními šestašedesáti knihami je vidět významný rozdíl. Apokryfy si nečiní nárok na to, že jsou Písmem, obsahují zjevné chyby a židovská obec jim upřela kanonický statut. Apokryfy však mají způsob zbožnosti, který je přitažlivý pro liturgickou bohoslužbu v pravoslavné a římskokatolické církvi. Apokryfy obsahují také několik děl, která římskokatolické církvi přišla vhod v zápase s protestanty, což možná ovlivnilo tridentský koncil, aby je v roce 1548 zahrnul do kánonu římské církve.

D. Překlad

Zbožní lidé usilovně pracovali na tom, aby mohl každý člověk slyšet Boží slovo ve svém vlastním jazyce. Je to obrovský úkol, který stále ještě pokračuje. Moderní jazyky a kultury se často velmi liší od biblických dob a neustále se mění. Překladatelé musí volit ta nejlepší slova a fráze, aby přenesly význam původních jazyků, a přitom aby stále byly snadno srozumitelné lidem bez rozdílu věku nebo úrovně vzdělání. Žádný překlad není dokonalý, ale moderní bádání, objevy nových rukopisů a růst biblického chápání v tomto nekonečném úkolu pomáhají. Neustálé srovnávání s původními jazyky je nezbytné, aby se zajistilo, že konkrétní překlad přesně vystihuje smysl Božího slova. Bůh používá nadané, vzdělané a schopné lidi, kteří v tomto stále pokračujícím a životně důležitém kroku a spoléhají na jeho vedení a moudrost.

E. Osvícení (iluminace)

Když křesťan čte, studuje a rozjímá nad Božím slovem, Duch Svatý mu zjevuje jeho smysl. Tento proces osvícení také nekončí – nebo by neměl končit. Je to společné úsilí. Člověk se nemůže učit bez Ducha (1K 2:11-14; Ž 119:18) a Duch neučí bez úsilí člověka (2Tm 2:15; Ž 119:97-99; Př 2:1-5).

Vyučování Božímu slovu je zvláštní čest (2Tm 4:17), ale také vážná odpovědnost (Jk 3:1). Člověk by se do něj nikdy neměl pouštět bez vážné přípravy s modlitbou. A přesto Bůh učinil všechna nezbytná opatření, abychom měli spolehlivý text v našem jazyce, a umožnil nám chápat jeho Slovo prostřednictvím pomoci Ducha. Nechybí nic jiného, než naše rozhodnutí správně s ním zacházet a věrně ho používat k rozvoji především vlastního křesťanského života a pak k naší službě ostatním. Jaká výsada je být součástí tohoto procesu přinášení živého Božího slova potřebnému a hynoucímu světu!

ZÁVĚR

Bůh dohlíží na předávání svého Slova od okamžiku původního sepsání až do chvíle, kdy my sami otevřeme svou Bibli a hledáme v ní pokyny pro svůj život. Kopie, kterou držíme v ruce, je spolehlivá jak pro použití v osobním růstu, tak ve službě. Je to však živá a duchovní kniha, kterou lze pochopit pouze tehdy, když k ní přistupujeme s modlitbou a v úctě a dovolíme Duchu svatému otevřít nám oči, abychom viděli pravdu, která je v Písmu obsažená. Díky Bohu za to, že nám dal tak nádhernou knihu, aby nás vedl.

Pozorování Božího slova CO SE TU PÍŠE?

☞ CÍL LEKCE

Účelem této lekce je ukázat zakladateli sborů, jak studovat Bibli pomocí principu induktivního studia Bible zvaného „pozorování“.

☞ OSNOVA LEKCE

- Úspěšné studium Bible by mělo být prostoupeno modlitbou.
- Souvislosti jsou nesmírně důležité.
- Ke každému úseku si pokládáme šest klíčových otázek.

☞ ŽÁDOUCÍ VÝSLEDKY

Po zvládnutí obsahu této lekce by každý účastník měl:

- Vědět, jak připravit otázky k pozorování při induktivním studiu Bible.
- Být odhodlán pečlivě studovat Boží slovo.

☞ PŘÍLOHA

2A Jazyk Bible

☞ DOPORUČENÍ PRO INSTRUKTORY

Tato lekce pokračuje hodinovým praktickým nácvikem, který se zaměří na aplikaci principů pozorování. Tato lekce obsahuje vzorové otázky k pozorování 1. kapitoly Jeremiáše. Měli byste zdůraznit, jaké druhy otázek je třeba pokládat, protože účastníci budou v této praktické části vytvářet své vlastní otázky.

ÚVOD

Všichni křesťané by měli být schopni studovat Bibli pro svůj osobní duchovní růst i pro růst těch, kteří jsou jim svěřeni. Bůh dal každému věřícímu jednoho hlavního učitele — Ducha svatého. Neměli bychom nikdy zapomenout na svou závislost na Božím duchu, který nás vyučuje a dává moc poslechnout Boha v tom, co se naučíme. S Boží pomocí může Bibli rozumět každý věřící, i když nebude mít k dispozici žádné další knihy. Bůh navíc dal některým lidem zvláštní úlohu pomáhat jeho lidu objevovat biblické pravdy a správně je aplikovat do životů. Pro zakladatele sborů je zvlášť důležité umět ostatním pomoci objevovat Boží pravdu skrze studium Bible.

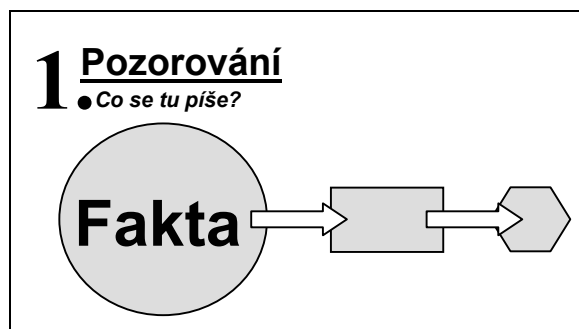
Jeden z nejlepších způsobů systematického odhalování, chápání a aplikace Boží pravdy je induktivní metoda studia Bible. Tato metoda napomáhá zmíněnému procesu objevování Boží vůle třemi základními kroky, které se nazývají „pozorování“, „výklad“ a „aplikace“. Duch svatý nás vyučuje, ale Bůh také očekává, že budeme pečlivě studovat jeho slovo a využívat k tomu všechny prostředky, které nám dal k dispozici. Nikdy bychom se neměli rozhodovat mezi Duchem svatým na jedné straně a pilným studiem na straně druhé — obojí je důležité!

Tato lekce se soustředí na první krok induktivního studia Bible — pozorování. V předcházející lekce jsme zmínili, že pozorování je jako základna pyramidy. Pokud provedeme pečlivé a kvalitní pozorování, výsledný výklad a aplikace budou mnohem přesnější. Naším cílem by mělo být *přesné* porozumění toho, co po nás Bůh chce (co máme vědět a dělat), proto je pozorování nezbytným krokem celého procesu studia Bible.

I. POZOROVÁNÍ — CO SE V TEXTU PÍŠE?

Pozorování se zabývá detaily a fakty, které se nacházejí ve vybraném biblickém úseku. Odpovídá na otázku „Co se v textu píše?“ Jasně ukazuje, které lidi, místa, události, okolnosti, předměty, vztahy, období, osobní názory, myšlenky atd. měl pisatel textu na mysli a v jakých souvislostech text vznikl.

Studenti zabývající se klasickou světskou literaturou strávili bezpočet hodin snahou rozluštit význam textů napsaných velkými autory. V mnoha případech tento proces trval stovky nebo dokonce tisíce let od napsání těchto textů a stále se objevovaly nové postřehy. Uvažujte chvíli o některých velkých klasických autorech z vaší země a o hledání významu jejich spisů. Pokud má smysl zkoumat tato díla, kolikrát důležitější je asi studium živého, mocného, bezedného Slova všemohoucího Boha? Rychle si pročíst biblický úsek a předpokládat, že mu zcela rozumíme, je naprostá hloupost. Vždycky můžeme zjistit ještě něco nového.

Obrázek 2.1

A. Připravte se na pozorování

Protože je Bible inspirovaným Božím slovem, nemůžeme k ní přistupovat jako ke každé jiné knize. Naše schopnost Bibli rozumět závisí na několika různých věcech:

1. *Víra*

Písmo říká, že „tělesný člověk“ nemůže pochopit duchovní věci (1Kor 2:14 KR). Protože Ducha svatého mají jen ti, kdo činili pokání z hříchů a spolehli se na Kristovo spasení, nevěřící nemůže Bibli plně pochopit. To *neznamená*, že studium Bible je určeno pouze pro věřící, ale *znamená* to, že když jsou při studiu Bible přítomni nevěřící, jsou ve svém porozumění nutně omezení. Duch svatý jim chce v Bibli ukázat pravdu o hříchu, spravedlnosti a soudu, aby je tak mohl vést ke spasení. Studium Bible pro nevěřící by se tedy mělo soustředit na tyto základní kameny evangelia.

2. *Modlitba*

Správné studium Bible je vždycky prostoupeno modlitbou. Před začátkem studia bychom se měli modlit a vyznávat všechny hříchy nebo jiné překážky, které nám brání v přístupu k biblické zvěsti. Měli bychom se také modlit za pochopení (Ž 119:18, Ef 1:18). Během studia je užitečné modlit se za porozumění vždy, když narazíme na nejasný oddíl. Když pak studium dokončíme, měli bychom se modlit, abychom věděli, jak chce Bůh získané principy aplikovat do našeho života a do životů ostatních lidí.

3. *Ochota poslechnout*

Jakub nám říká, že musíme Slovu nejen naslouchat, ale také podle něho žít (Jk 1:22-25). Ježíš také řekl, že aplikování jeho slov do života je jako stavění domu na skále (Mt 7:24). Neposlušnost se však podobá stavění na písku (Mt 7:6). Bohu velmi záleží na tom, jak na jeho slovo reagujeme. Čím více toho víme, tím přísněji budeme souzeni.

4. *Sebezkušování*

Je pravda, že kazatel nebo zakladatel sborů je zodpovědný za to, aby ostatní učil Boží slovo. Máme za úkol „pást ovce“ (J 21:17). To nás však neomlouvá z aplikace získaných principů především do svých vlastních životů. Každý dobrý kuchař jídlo při vaření sám ochutnává, aby zjistil, jestli už se dá předložit jiným. Měli bychom přinejmenším hledat i aplikaci pro sebe, i když máme za úkol kázat ostatním. Ještě užitečnější je však účastnit se samotného jídla a nejen z něj užít.

Student Bible by nikdy neměl mít pocit, že už Boží slovo úplně pochopil — to není ani možné. Je mnohem lepší být „žákem“, který každý den roste skrze studium Písma a modlitbu, než se tvářit

jako „expert“. Služba vyučování bude bohatší a smysluplnější, když se učitel bude sdílet o hojnost pravdy, kterou každý den získává vlastním studiem.

5. *Ochota učit se*

Přistupujte k Písmu s otevřenou myslí. Buďte ochotni nechat se Bohem vyučit v tom, co jeho Slovo skutečně říká. Buďte vždy připraveni nechat na své vlastní názory zazářit pravdu Božího slova. Nebojte se změnit názor, pokud vám Bůh v dané oblasti ukáže svou pravdu.

B. Vyhraďte si dostatek času

Existují některé prověřené principy, které vedou k pochopení celkového smyslu studovaného oddílu. Pokud tento proces uspějeme, povede to k mělkému porozumění textu. Je důležité cvičit se v trpělivosti a odhodlání pracovat tak dlouho, až se podaří text pochopit.

Prvním krokem je *celý text si několikrát přečíst*, čímž získáme celkový přehled úseku. Nějakou dobu to trvá, ale přináší to mnohé ovoce. Existuje mnoho oddílů, ve kterých je snadné zabřednout do detailů, pokud se nám díky opětovnému čtení nepodaří rozpoznat hlavní téma. Dobré pochopení celkového zaměření úseku vám pomůže udržet si správnou rovnováhu a dobře si rozdělit čas mezi jednotlivé studované části.

C. Prozkoumejte kontext

Výraz „kontext“ označuje verše, které obklopují studovaný úsek. Pochopení kontextu je jedním z nejužitečnějších nástrojů studia Bible, přesto však je často opomíjen. Když zkoumáme kontext, snažíme se pochopit, co je tématem nebo předmětem knihy, kapitoly či odstavce, který dané verše obsahuje. Kontext nám odhalí odpovědi na tyto otázky:

- O čem mluví předcházející a následující verše?
- Jaké je téma daného odstavce?
- Jaké je téma celé kapitoly?
- Jaké je téma knihy a za jakým účelem byla napsána?
- Nachází se studovaný úsek ve Starém nebo Novém zákoně? Co to znamená?

Dobrym příkladem důležitosti kontextu je Filipským 4:19, kde Pavel slibuje, že Bůh „vám dá vše, co potřebujete.“ Mnoho lidí si myslí, že tento slib si neklade žádné podmínky a platí pro všechny bez výjimky. Mnoho lidí si uvědomuje, že list Filipským byl napsán věřícím, takže tento slib platí pouze pro ně. Hlubší studium kontextu však ukazuje, že Filipským je děkovný dopis církvi ve Filipech za dar pro apoštola Pavla, který mu poslali po Epafroditovi. Kontext čtvrté kapitoly zvláště mluví o štědrém daru, který Pavlovi poslali ze své chudoby. Kontext 18. verše ukazuje, že Bůh měl z tohoto daru radost. Kontext tedy naznačuje, že 19. verš je zaslíbením pro ty, kdo se obětovali a finančně podporují misionáře–zakladatele sborů (Pavla), který káže evangelium nevěřícím (v té době v Římě).

Některé Bible mají před každou knihou poznámky, které vysvětlují, o čem daná kniha pojednává. Ty mohou být velmi užitečné. Existují také další komentáře a knihy, které mluví o souvislostech a situaci dané biblické knihy nebo kapitoly. Je však dobré použití těchto pomůcek odložit až do stádia výkladu. Není možné ničím nahradit čas, kdy si sami daný úsek přečtete a necháte jej k sobě promluvit mocí Ducha svatého. Během pozorování se zaměřte na to, co v úseku a jeho kontextu vidíte vy. Vyhraďte si dost času na naslouchání Bohu, než se přesunete ke komentářům napsaným lidmi, jakkoli obdarování nebo schopní byli.

Studium kontextu znamená přečíst si více než jen studovanou pasáž — je třeba projít okolní verše, kapitolu nebo celou knihu. Při studiu kontextu poodstoupíme od daného úseku trochu dál a prohlédneme si jej včetně souvislostí, než se jím začneme zabývat do detailů. Nápady a poznámky týkající se kontextu bychom si měli pečlivě zaznamenat — ve fázi výkladu budou mít zásadní význam.

D. Prozkoumejte strukturu

Poté, co jste studovaný úsek prozkoumali zdálky, přišel čas se na něj podívat blíže. Celý úsek si několikrát přečtete, hledejte a zaznamenávejte si tyto detaily celkové struktury:

- Klíčová slova — Povšimněte si všech opakujících se slov nebo frází. Často ukazují na téma celého úseku.

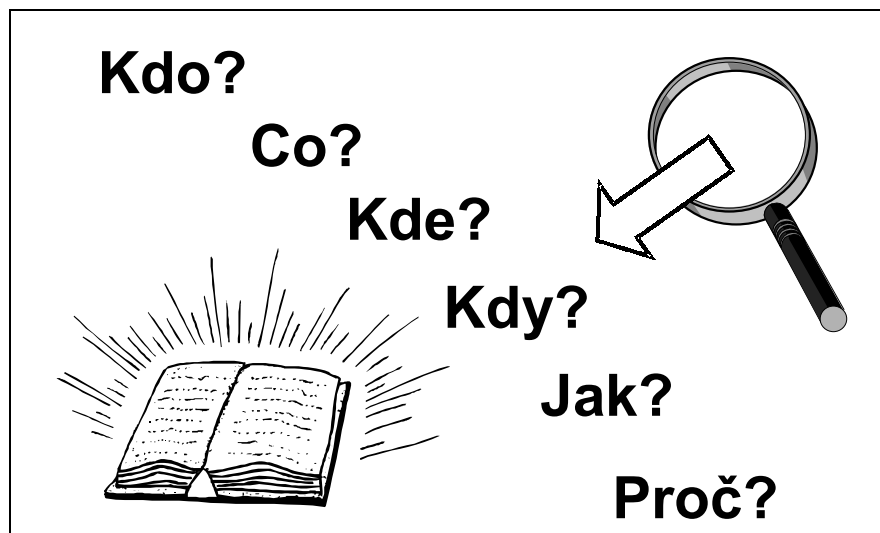
- Přirovnání nebo protiklady — je jedna věc stejná jako druhá nebo je jejím opakem?
- Rozvoj myšlenky — vyplývá jedna věc z druhé? Jsou spojeny s dalšími tvrzeními jako články řetězu?
- Slovesa — mluví se o nějaké činnosti? Obsahuje text příkaz, který je třeba poslechnout?
- Spojky — je vidět, že jedna věc stojí na stejné úrovni jako jiná? Spojka „ale“ často označuje protiklad, zatímco spojka „jako“ ukazuje na přirovnání.
- Vizualizace — představte si věc nebo činnost, kterou text popisuje, se všemi jejími detaily.
- Literární žánr — studovaný úsek může být historický záznam, proroctví, alegorie, didaktický princip, logické odvození, podobenství nebo leccos jiného. Příloha 2A uvádí ještě mnoho dalších možností. Znalost literárního žánru pomůže výkladu v další fázi, takže je dobré už teď si žánru povšimnout.

E. Pokládejte si otázky: Kdo? Co? Kde? Kdy? Jak? a Proč?

Nejlepší metodou odhalení obsahu a významu úseku Písma je pokládat si klíčové otázky a zaznamenat si odpovědi. Obrázek 2.2 znázorňuje šest klíčových otázek, které bychom si měli položit a zodpovědět. Existují samozřejmě i mnohé další otázky, ale tyto jsou nejdůležitější. Další otázky se většinou podobají některé z těchto šesti.

V ideálním případě byste si měli položit každou z těchto otázek ve všech podobách, které text připouští (čím víc, tím líp). Ukázkové variace na těchto šest otázek uvádíme v další části této lekce. Když si budete pokládat otázky, napište si je i s odpověďmi na kus papíru. Budete se k nim vracet ve fázi výkladu.

Pokud si položíte otázku, na kterou nejste schopni odpovědět, napište si ji na papír a vraťte se k ní později. Nevzdávejte se — možná že právě odpovědi na tyto otázky budou důležité. Naopak se za ně modlete, uvažujte o nich a prostě Boha, ať vám ukáže odpovědi. Musíte počítat s tím, že to bude vyžadovat nějaký čas a námahu, ale odměnou vám bude lepší pochopení celého úseku. Pouze tehdy budete schopni získané principy směle aplikovat do svého vlastního života a říci ostatním „tak praví Pán.“

Obrázek 2.2 Klíčové otázky k pozorování

II. VZOROVÉ POZOROVÁNÍ

Použijeme šest výše zmíněných otázek, abychom se dozvěděli, co je možné zjistit o Boží pravdě ve starozákonní pasáži o mladém muži, který byl Bohem povolán do služby. Při studiu tohoto úseku bude jasné, že byl povolán, aby zaujal postoj zásadně odlišný od svých současníků. Vy sami se bezpochyby budete moci ztotožnit s bojem, který tento mladík prožíval při reakci na Boží povolání. Studovaný úsek se nachází v 1. kapitole knihy Jeremiáš.

Otevřete si na tom místě Bibli, modlete se za moudrost a pak hledejte odpovědi na následující otázky. Zvláštní pozornost přitom věnujte tomu, *jaký typ* otázek se zde pokládá. Později budete mít v rámci svého

vlastního studia za úkol vytvořit podobné otázky ke studiu jiných částí Písma. Ke každé otázce si průběžně připište svou odpověď.

A. **Kdo? (Který člověk?)¹**

- **Komu** se připisuje autorství této části Písma (v. 1)?
- **Kdo** je v této pasáži zmiňován (vv. 1-2)?
- **Kdo** jsou králové zmiňováni ve verších 2-3?
- **Které** lidi Bůh povolal k tomu, aby zpusťovali zemi (v. 15)?
- Verše 18-19 uvádějí Jeremiášovy hlavní protivníky. **Kdo** jsou?
- (případné další otázky)

B. **Co? (Která věc?)**

- **Co** se odehrálo na začátku 2. verše? Která zvláštní událost?
- Je možné z 2. verše odvodit, **co** měl Jeremiáš za úkol?
- Pokud ano, **co** to bylo?
- **Co** se podle 2. verše stalo na konci Sidkiášovy vlády?
- **Co** se Jeremiášovi přihodilo ve 3. verši?
- **Co** bylo „slovo Hospodinovo“, které k němu přišlo (v. 5)?
- **Co** jsou čtyři konkrétní věci, které o sobě Bůh říká, že dělá (v. 5)?
- **Co** měl Jeremiáš za úkol podle 5. verše?
- **Co** všechno měl Jeremiáš obsáhnout? Pouze Izrael nebo i další národy?
- **Co** byla Jeremiášova reakce ve v. 6?
- **Co** je Boží odpověď Jeremiášovi ve verších 7-8?
- **Které** dva příkazy dává Bůh Jeremiášovi ve verších 7-8?
- **Které** možnosti měl podle 7. verše Jeremiáš?
- **Kterou** Jeremiášovu emoci Bůh zmiňuje v první části 8. verše?
- **Co** jsou dva důvody, proč by se Jeremiáš neměl bát (v. 8)?
- **Co** dělá Bůh s Jeremiášem ve verši 9?
- 10. verš popisuje Jeremiášův úkol. **Z čeho** se tento úkol skládá?
- **Jaká** změna se udála v 10. verši?
- **Které** dvě věci ukázal Bůh Jeremiášovi ve verších 11-16?
- **Co** podle verše 12 Bůh dělá?
- **Co** se podle veršů 14-16 stane s Božím lidem?
- **Co** je konkrétními příčinami toho, že Bůh uvádí na svůj lid soud (v. 16)?
- **Jaké** pokyny dává Bůh Jeremiášovi v 17. verši?
- **Které** příkazy se znovu opakují?
- **Který** nový slib čteme v 17. verši?
- **Co** lidé z 18. verše udělají Jeremiášovi (v. 19)?
- **Co** Bůh zaslibuje Jeremiášovi do dalších bojů (v. 19)?
- (případné další otázky)

C. **Kde? (Kam? Odkud?)**

- **Kde** se podle 1. verše odehrává tento příběh?
- **Kde** se toto místo nachází?
- **Odkud** přijdou lidé popisováni v 15. verši?

¹ Pozn. překl.: Čeština je jazyk gramaticky bohatý, proto má i každá ze šesti „základních“ otázek v našem jazyce mnoho různých variant.

- (případné další otázky)

D. Kdy?

- **Kdy** se celkově odehrává příběh popsany v této knize?
- **Kdy** Bůh podle 5. verše poznal (vyvolil) Jeremiáše?
- **Kdy** Bůh oddělil Jeremiáše k službě (v. 5)?
- **Kdy** se staly události popisované v 18. verši?
- (případné další otázky)

E. Proč?

- **Proč** Bůh ve 12. verši bdí?
- **Proč** Bůh vyhlásil rozsudek nad svým lidem (v. 16)?
- (případné další otázky)

F. Jak? (Jaký?)

- Jak je Jeremiáš popisován v 1. verši?
- Jaký je popis jeho otce Chilkijáše?
- Jak Jeremiáš oslovuje Boha v 6. verši?
- Jak Jeremiáš reaguje na Boží slovo v 6. verši?
- Jak Bůh popisuje Jeremiáše v 18. verši?
- (případné další otázky)

Použijte vyhrazené místo k poznamenání všech dalších pozorování, která jste zaznamenali v 1. kapitole knihy Jeremiáš:

OTÁZKY K ZAMYŠLENÍ, OPAKOVÁNÍ A APLIKACI

1. Co je to „kontext“?
2. Kterých šest otázek bychom si měli ke každému biblickému úseku pokládat?
3. Kdy bychom se v průběhu studia Bible měli modlit?

AKČNÍ PLÁN

1. Pokud jste neměli dost času na dokončení pozorování 1. kapitoly knihy Jeremiáš, stihněte to do příští lekce. Pokuste se k této pasáži formulovat i další vhodné otázky. Otázky i odpovědi si schovejte, budou se vám hodit ve 4. lekci.

Když studujeme Boží slovo, hledáme jeho zamýšlený doslovný význam. Chceme pochopit zprávu, kterou nám Bůh skrze své Slovo předává. Je však důležité si uvědomit, že stejně jako ve všech velkých literárních dílech jsou i v Bibli použity slovní obrazy, které něco sdělují. Pisatelé Bible navíc používali mnoho různých literárních žánrů. Přesné studium Bible vyžaduje, abychom byli schopni tyto rozdíly poznat a dívat se na každý zkoumaný úsek očima příslušného žánru a jazyka.

I. DRUHY OBRAZNÉHO JAZYKA V BIBLI

A. Přirovnání

Přirovnání srovnává dvě nepodobné věci při použití slov „jako“ nebo „než“. Žalm 1 přirovnává spravedlivého člověka ke stromu zasazenému u tekoucí vody. Jak člověk, tak strom nesou ovoce a daří se jim.

B. Podobenství

Podobenství je přirovnání ve formě delšího příběhu. Ježíš pomáhal učedníkům pochopit jeho království tím, že jim vypravoval o dělnících, kteří dostali zaplacenou stejně, ačkoli někteří z nich pracovali déle, než ostatní. Začíná slovy: „Neboť království Nebes je podobné člověku hospodáři, který časně zrána vyšel najmout dělníky na svou vinici...“ (Mt 20:1)

C. Metafora

Metafora přirovnává dvě nepodobné věci, aniž by používala slova typu „jako“. V Jr 1:18 říká Bůh Jeremiášovi: „Hle, učinil jsem tě dnes opevněným městem, sloupem železným a bronzovou hradbou...“

D. Alegorie

Alegorie je dlouhá metafora. V knize Soudců 9:7-15 vypráví Jótam příběh o bezcenném trnitém keři, který se stal králem nad úrodnými stromy, aby popsal zkorumpovaného politického vůdce.

E. Nadsázka (hyperbola)

Nadsázka názorně ukazuje určitou věc tím, že ji vyjadřuje nejkrajnějšími výrazy. Když Ježíš řekl, že člověk, který soudí, má trám ve svém oku a neví o tom, říkal něco, co není fyzicky možné. Pointa jeho příběhu však spočívala v tom, že člověk, který si neuvědomuje svoje hříchy, je naprosto neschopen posoudit hříchy někoho jiného.

F. Sarkasmus

Sarkasmus kritizuje použitím nezasloužené nebo směšné chvály. Pavel kritizuje pýchu Korintských, když píše: „Už jste nasyceni, už jste zbohatli, bez nás jste začali kralovat.“ (1 K 4:8)

Rozhodnutí, zda bibličtí autoři používají doslovný nebo obrazný jazyk, je obtížný a důležitý úkol. Bylo by velice smutné ignorovat některé Boží příkazy tím, že je prohlásíme za obrazná vyjádření. Na druhé straně tvrzení, že každý verš v Bibli by se měl vykládat doslova, může vést k těžko řešitelným problémům. Když Bůh Jeremiáše označuje za „opevněné město, železný sloup a bronzovou hradbu,“ očividně nemluví doslovně (Jr 1:18). To platí i v případě, kdy Bůh ustanovuje Jeremiáše k tomu, aby „rozcítil a podvrátil, ničil a bořil...“ (Jr 1:10).

Jak poznat rozdíl mezi doslovným a obrazným jazykem? Můžete si položit několik jednoduchých otázek:

- Tvrdí o sobě text, že je obrazný? Např. „Slyšte další podobenství...“ (Mt 21:33)

- Stává se úsek nesmyslným nebo nemožným, pokud je vykládán doslova? Např. „Vidím překypující hrnec obrácený sem od severu... od severu se přivalí zlo na všechny obyvatele země.“ (Jr 1:13-14)
- Popisuje úsek Boha, který je Duch, jako by měl fyzické tělo nebo jiné čistě lidské vlastnosti? Např. „Hospodin vztáhl svou ruku a dotkl se mých úst...“ (Jr 1:9)

Pokud jsou odpovědi na všechny tyto otázky záporné, verš by měl být nejspíše vykládán doslovně.

II. LITERÁRNÍ ŽÁNRY V BIBLI

A. Dějiny

Bible je plná historických záznamů a životopisů. Například kniha Soudců vypráví dějiny Izraele mezi dobou, kdy Jozue dobyl zemi, a vládou krále Saula. Kniha Nehemjáš je Nehemjášův deník o obnově hradeb Jeruzaléma. Evangelia jsou životopisy Ježíše a obsahují jeho učení. A v knize Skutků jsou zapsány významné události rané historie církve.

B. Vyučování

Po celé Bibli najdete vodítka, příkazy, principy, přísloví, učení a praktické rady. Podstatná část 3. knihy Mojžíšovy obsahuje podrobné pokyny pro izraelské kněží. Přísloví radí ohledně financí, vztahů a práce. Pavlovy dopisy konkrétním sborům jsou plné jak učení, tak praktických rad pro křesťanský život.

C. Proroctví

Většinu proročké literatury tvoří písemné záznamy kázání, která byla původně veřejně zvěstována Božím lidu. Izajáš, Jeremjáš a Ezechiel – větší proročké knihy – jsou sbírky kázání pokrývající celou životní dráhu těchto proroků. Tyto knihy nebyly zamýšleny k tomu, aby se četly od začátku do konce jako jeden celek. Tajemství porozumění těmto knihám spočívá v nalezení začátku a konce jednotlivých kázání a čtení jednoho kázání po druhém. Téměř všechna kázání se zabývala historickým obdobím, ve kterém žili jejich autoři. Některá kázání však mluvila o vzdálenější budoucnosti, které se proroci nedožili.

D. Poezie

V básnické literatuře Bible je vyjádřen každý lidský cit. Poezii obsahuje mnoho biblických knih. Zcela básnické jsou Žalmy a Píseň písní a také mnoho proročských knih je převážně poetických.

E. Apokalypsa

Některá proroctví jsou napsána ve zvláštním literárním žánru známém pod názvem apokalypsa. Slovo apokalypsa znamená „odhalení“, protože zjevuje události, ke kterým dojde v budoucnosti. Dobrymi příklady takové literatury jsou knihy Zjevení nebo Daniel. Apokalyptické pasáže jsou bohatě symbolické a abychom mohli jejich poselství vyložit, je nezbytné této symbolice porozumět. Ústředním bodem apokalyptické literatury je druhý Kristův příchod a jeho konečné vítězství nad satanem. V nadcházejících událostech je zpravidla zahrnuto celé stvoření. (S využitím Inch and Bullock, eds. 1981. *Literature and Meaning of Scripture*. Baker Book House.)

☞ CÍL LEKCE

Účelem této lekce je dát účastníkům výcviku příležitost vytvářet a odpovídat na otázky k fázi pozorování induktivního studia Bible.

☞ OSNOVA LEKCE

- Vždycky existují ještě nějaké další otázky, které si můžeme položit.

☞ ŽÁDOUCÍ VÝSLEDKY

Po zvládnutí obsahu této lekce by každý účastník měl:

- Být schopen připravit otázky k fázi pozorování induktivního studia Bible.
- Znat význam studia úseku Bible ve skupině.

☞ DOPORUČENÍ PRO INSTRUKTORY

Je velmi důležité dát na konci všechny skupiny dohromady a 15 minut se bavit o výsledcích pozorování. To by mělo ukázat, že existuje mnoho otázek, které jednotlivce nebo celou malou skupinu vůbec nenapadnou, čímž se zdůrazní význam společného studia Bible ve skupině namísto situace, kdy jeden člověk „káže“ o tom, co v textu našel.

Měli byste mít po ruce nějaké papíry a tužky, které mohou jednotlivé skupiny použít. Budete také potřebovat tabuli, zpětný projektor nebo něco podobného, abyste měli na konci kam zapsat otázky a odpovědi, na které skupiny přišly.

I. OSNOVA CVIČENÍ

Pro toto cvičení použijeme úsek ze Sk 17:1-10a. Osnova cvičení bude vypadat takto:

- Rozdělte se do skupin po 3-4 lidech.
- Dalších 35 minut pasáž čtete a vytvořte a zapište *pozorovací* otázky a odpovědi na ně.

Posledních 15 minut této lekce svolte všechny dohromady a porovnejte si otázky a odpovědi na ně. Vytvořte velký seznam všech těchto otázek a pozorování z dílčích seznamů jednotlivých skupin. Pak vyberte ke každému ze šesti úseků *nejlepší otázku*. Půjde o otázku, která nejvíce odhalí nebo pomůže pochopit a která by se vám hodila, kdybyste vy sami vedli skupinku biblického studia.

II. JEDNOTLIVÉ KROKY

Projděte postupně tyto kroky zmíněné v lekci č. 2:

- Modlete se za porozumění.
- Několikrát si přečtete celý studovaný úsek.
- Prozkoumejte kontext a zapište si své postřehy.
- Zamyslete se nad strukturou úseku a svá pozorování si zapište.
- Položte si všechny možné varianty šesti klíčových otázek, které vás napadnou, a zapište si je spolu s odpověďmi. Ne každá ze šesti základních otázek se bude týkat této pasáže; zapište si však ty, které se jí týkají.
- Ke každé části vyberte *jednu nejlepší otázku*, která by se vám nejvíce hodila, kdybyste měli danou pasáž vyučovat.

III. PRÁCE VE SKUPINĚ

Následující tabulky použijte k zaznamenání svých otázek a odpovědí. Podle potřeby použijte i vlastní papír.

KONTEXT
<i>Téma, kterého se týkají verše obklopující studovaný úsek</i>
<ul style="list-style-type: none">• Předchozí verše — • Následující verše — • Odstavec / část — • Kapitola (17) — • Kniha (Skutky) — • Nový zákon —

STRUKTURA
<i>Struktura úseku souvisí s použitým literárním žánrem a gramatickou formou.</i>
<ul style="list-style-type: none">• Klíčová slova — • Přirovnání nebo protiklady — • Rozvoj myšlenky — • Slovesa — • Spojky — • Obrazný jazyk — • Literární žánr —

KLÍČOVÉ OTÁZKY

Položte si všechny možné formy šesti klíčových otázek a odpovězte na ně.

Vaše otázky:	Vaše odpovědi:
<p>Kdo?</p> <ol style="list-style-type: none">1.2.3.4.5.6.7.8.9.10. <p><i>(zakroužkujte otázku, která je podle vás nejlepší)</i></p>	
<p>Co?</p> <ol style="list-style-type: none">1.2.3.4.5.6.7.8.9.10. <p><i>(zakroužkujte otázku, která je podle vás nejlepší)</i></p>	
<p>Kde?</p> <ol style="list-style-type: none">1.2.3.4.5.6.7.8.9.10. <p><i>(zakroužkujte otázku, která je podle vás nejlepší)</i></p>	

KLÍČOVÉ OTÁZKY

Položte si všechny možné formy šesti klíčových otázek a odpovězte na ně.

Vaše otázky:	Vaše odpovědi:
<p>Kdy?</p> <ol style="list-style-type: none">1.2.3.4.5.6.7.8.9.10. <p><i>(zakroužkujte otázku, která je podle vás nejlepší)</i></p>	
<p>Jak?</p> <ol style="list-style-type: none">1.2.3.4.5.6.7.8.9.10. <p><i>(zakroužkujte otázku, která je podle vás nejlepší)</i></p>	
<p>Proč?</p> <ol style="list-style-type: none">1.2.3.4.5.6.7.8.9.10. <p><i>(zakroužkujte otázku, která je podle vás nejlepší)</i></p>	

Výklad Božího slova CO TO ZNAMENÁ?

☞ CÍL LEKCE

Účelem této lekce je ukázat zakladateli sborů, jak studovat Bibli pomocí principu induktivního studia Bible zvaného „výklad“.

☞ OSNOVA LEKCE

- Důležitost pečlivého výkladu
- Obvyklé chyby výkladu

☞ ŽÁDOUCÍ VÝSLEDKY

Po zvládnutí obsahu této lekce by každý účastník měl:

- Znat základní principy výkladu Písem.
- Být odhodlán pečlivě studovat Boží slovo.

☞ PŘÍLOHA

4A Biblické přehledy

☞ DOPORUČENÍ PRO INSTRUKTORY

Po této lekci následuje hodinové cvičení ve výkladu konkrétního úseku Božího slova.

ÚVOD

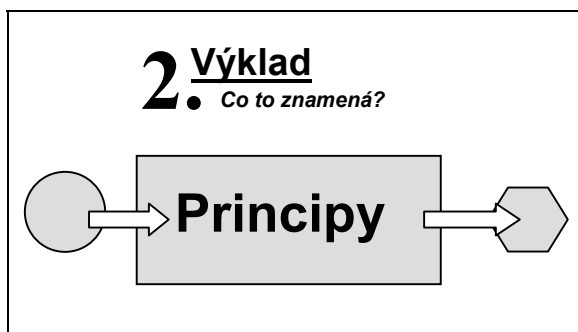
Spolu s Duchem svatým a modlitbou je Bible nejdůležitějším pomocníkem, kterého máme jako zakladatelé sborů k dispozici. Pouze živé a mocné Boží slovo může proniknout do srdcí a duší těch, které chceme získat pro Boží království. Přípravuje nás ke každému dobrému dílu, což je jistě i zakládání množících se sborů po celé zemi. Slouží jako měřítko, se kterým srovnáváme a ověřujeme všechny doktríny, zvyky, tradice i všechny ostatní knihy. Dějiny, tradice a lidský rozum nás mohou vést na scestí, ale Bible je pevně zakořeněná v Boží pravdě.

Je tedy důležité, abychom věděli, jak „správně podávat Slovo pravdy“. Náš nepřítel satan se snaží za každou cenu biblickou pravdu podřývat. V průběhu uplynulých staletí vzniklo mnoho různých sporů právě ze špatného pochopení biblické zvěsti. Vy sami se jistě nechcete provinit vytvářením nebo podporou falešného učení založeného na nepochopení Božího slova.

I. VÝKLAD — DRUHÁ FÁZE INDUKTIVNÍ METODY

Výklad odpovídá na otázku „Co to znamená?“ Tato lekce obsahuje některé pokyny pro rozpoznání toho, co Písmo ve skutečnosti říká. Neklademe si za cíl vyčerpávající vysvětlení, zůstaneme spíše u základů výkladu. Chceme se také vrátit k textu 1. kapitoly Jeremiáše, který jsme už podrobili pozorování, a uvedené principy na něj aplikovat, abychom jej lépe pochopili.

Při používání induktivní metody studia Bible následuje výklad po pozorování. Zdá se, že to je zřejmé, ale až příliš často se stává, že ti, kdo studují Bibli, se vrhnou na výklad, aniž by nejprve věnovali dostatek pozornosti pozorování. Výsledkem pak bývá špatný výklad, protože není k dispozici dostatek faktů k přesnému pochopení textu.

Obrázek 4.1

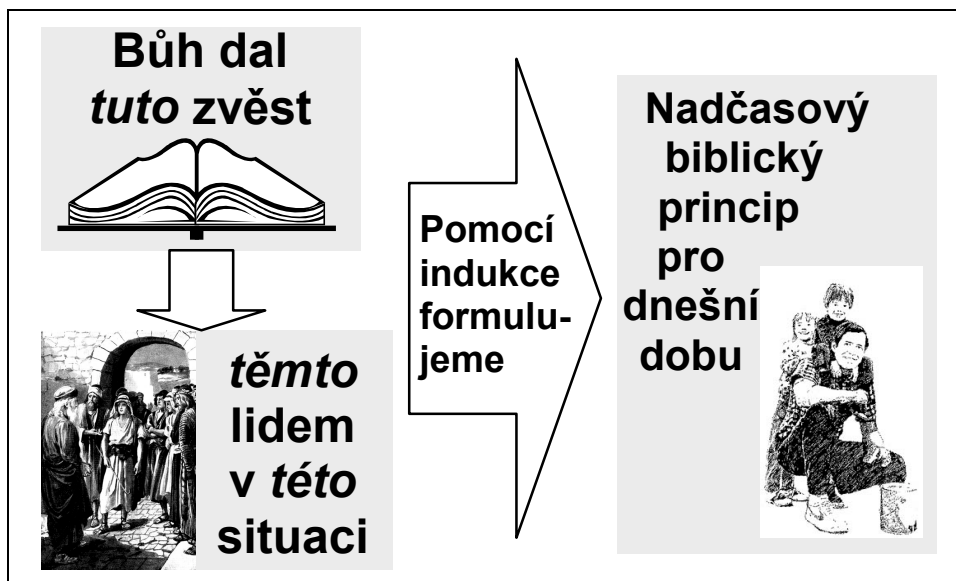
promyšleně. Pokud v jakémkoli okamžiku zjistíte, že nemáte dostatek podkladů pro rozluštění významu textu, měli byste se vrátit zpět k pozorování a položit si další otázky. Návrat k pozorování není nic neobvyklého. Jen zřídkakdy odhalíme všechno důležité napoprvé — i stavbyvedoucí musí v průběhu stavby přikupovat další materiál.

Pozorování, výklad a aplikace se dají srovnat s různými fázemi stavby domu. Pozorování je jako *shromažďování stavebního materiálu*. Výklad se podobá samotné *stavbě domu* z připraveného materiálu a konečně aplikace je fáze, ve které se do domu nastěhuje jeho majitel a *bydlí v něm*. Každá fáze má stejně velký význam a jedna na druhé závisí. Když není k dispozici materiál (pozorování), nebude možné dům dostavět. Pokud není dům důkladně dostavěný (výklad), bude v něm nebezpečné bydlet. A když se do domu nakonec nikdo nenastěhuje (aplikace), celá stavba byla jen ztráta času.

Pamatujeme-li na tuto analogii, bude nám jasné, že výklad je třeba provádět s modlitbou, pečlivě a

II. PRŮBĚH VÝKLADU

Když vykládáme biblickou pasáž, snažíme se přesně popsat původní biblickou situaci a odhalit zvěst, kterou Bůh v dané situaci lidem sděloval. Pak můžeme opatrně a s modlitbou předpokládat, že Bůh by mohl podobným způsobem promlouvat do podobné situace i v dnešní době, a formulujeme obecný biblický princip.

Obrázek 4.2 Použití indukce k odhalení biblického principu

Výklad se tedy skládá z:

- Pochopení původní biblické situace a lidí
- Odhalení zvěsti, kterou Bůh dal těmto lidem v jejich době
- Formulace principu, který shrnuje tyto skutečnosti a dá se uplatnit v podobné situaci v jakékoli době — zvláště dnes

Princip, který vyplyne z výkladu, může být varování, zaslíbení, výzva apod. Je však velmi důležité pochopit původní situaci natolik, abychom mohli s důvěrou prohlásit „tak praví Pán“ při aplikaci do našich životů i životů lidí kolem nás.

A. Najděte klíčové výsledky pozorování

Výklad je spíš umění než věda. Je to víc než jen dodržování nějaké sady pravidel, ačkoli pravidla i pomůcky k dispozici máme. K tomu, aby si člověk vypěstoval schopnost projít všemi závěry pozorování, odhalit ty nejdůležitější a pochopit hlavní zvěst studovaného úseku, je třeba mnoho zkušeností, modliteb a citlivosti na vedení Ducha svatého.

B. Určete autorův hlavní záměr

Když mluvíme o autorovi úseku, máme na mysli jak lidského autora, tak Boha, který autora při psaní vedl. S výjimkou některých prorocství, kterým lidský autor nerozuměl, by měl být Boží a autorův záměr stejný.

V některých případech je záměr úseku zcela zřejmý. Obvykle je však třeba hledat vodítka a klíčová fakta z fáze pozorování. Nejlepším pomocníkem při hledání tématu nebo záměru bývá kontext. Opakovaná slova nebo fráze také mnoho napoví. Každý úsek je jiný, ale rozhodně se snažte odhalit tyto informace:

- O jakém tématu autor píše?
- Co o tom tématu říká?

V ideálním případě se odpovědi na obě otázky dají sloučit do jediné stručné věty. To se může podařit až na několikátý pokus. Pokud máme pokračovat v analogii se stavěním domu, tato fáze se podobá správnému položení základů. Další popis zvěsti studovaného textu bude vycházet z této základní věty, stejně jako později aplikace.

C. Určete tok myšlenek v textu

Jakmile se nám podařilo formulovat autorův hlavní záměr, je třeba popsat, jakým způsobem ho v textu sděluje. Jakého stylu používá? Proč? Jakou metodu nebo logickou úvahu? Proč právě takto? Mělo by být možné odhalit jak obsah textu, tak citovou atmosféru, ve které ho autor psal. Text může být povzbuzující, sarkastický, rozzlobený, útočný, prosebný, může přinášet útěchu nebo výzvu apod.

III. ZÁKLADNÍ PRAVIDLA VÝKLADU

Ačkoli je výklad v podstatě umění, které je třeba se naučit v praxi, existují některá základní pravidla, kterých je dobré se držet. Níže uvedené principy předpokládají, že Bible je inspirované Boží slovo a že Bůh chce, abychom ji četli a chápali. Ne všichni s takovými předpoklady souhlasí — ve světě se o tuto otázku vede mnoho sporů a na jejím špatném výkladu je postaveno učení mnoha různých sekt.

A. Obecné principy biblického výkladu

- Bible je Boží slovo a má tedy nejvyšší autoritu.
- Bible vykládá sama sebe a odráží Boží charakter.
- K porozumění Bibli je třeba víra vedoucí ke spasení a Duch svatý.
- Dějiny, události, postoje, osobní zkušenosti apod. by se měly vykládat ve světle Písma a ne naopak.
- Hlavním záměrem Bible není dát nám nové vědomosti, ale změnit naše životy.
- Každý křesťan má právo, zodpovědnost a výsadu s pomocí Ducha svatého zkoumat a vykládat Boží slovo.

B. Gramatické, historické a teologické principy biblického výkladu

- Slova byste měli vykládat podle jejich významu v autorových historických a kulturních souvislostech. Vždycky přemýšlejte o tom, jak tento text chápali a reagovali na něj původní adresáti.
- Než začneme v textu hledat teologický význam, je třeba pochopit jeho gramatickou stavbu.
- Text psaný v obrazném jazykem mívá obvykle jeden hlavní záměr. Nesnažte se v něm hledat příliš mnoho významů (viz příloha 2A „Jazyk Bible“, která obsahuje popis různých druhů obrazného jazyka).

- Neměli byste mít v nějakém tématu více jasno než Bible. Nepřidávejte k ní své vlastní názory nebo církevní tradice, protože buď vy nebo ostatní by si mohli začít myslet, že tyto věci vyučuje sama Bible.

C. Kterým obvyklým chybám se při výkladu vyhnout

Při výkladu se objevují tři obvyklé chyby, které pramení z toho, že si neuvědomujeme základní vlastnosti Písem.

1. *Trampolína*

Tento typ chyby se jmenuje podle trampolíny, která v gymnastice pomáhá atletům vyskočit výš. Trampolína není na jejich výstupu to nejdůležitější, jen jim pomáhá začít. Tato chyba se objevuje v případě, kdy vykladač už ví, co chce říci, a význam textu už ho příliš nezajímá. Stručně si pasáž přečte a „skočí“ z ní na jiné téma nebo vyučování, které chce sám probírat. To uráží našeho Pána, který nechal své slovo napsat proto, aby nám sdělil svou pravdu.

2. *Alegorie*

Tato metoda je velmi obvyklá, ale stejně tak nepřijatelná. V tomto případě ignorujeme jasný význam Písma a snažíme se najít nějaký skrytý smysl. Existují samozřejmě úseky Písma, které se obtížně chápou. Většina jich však po pečlivém studiu použitých slov a gramatiky dává jasný smysl. Rozhodně bychom neměli hledat „skryté významy“ tam, kde je pravý význam jasně uveden. Dokonce i v případě obtížného úseku je lepší přiznat, že mu nerozumíme, než snažit se vypracovat nějaký složitý význam, na který text neukazuje.

3. *Ignorování postupného zjevení*

Není možné pochopit biblický úsek, když si nejsme vědomi postupného zjevení obsaženého v Písmu. Bůh někdy mění způsob svého jednání s lidmi. Ve Starém zákoně například Bůh požadoval řadu zvířecích obětí. Tyto oběti však byly pouze dočasné. Když Boží dokonalejší Beránek zemřel na Golgotě, naplnil všechny starozákonní požadavky (Žd 9:12). V Novém zákoně se žádná taková oběť nevyžaduje. Kdyby chtěl někdo v dnešní době za svůj hřích obětovat beránka, byla by to urážka Pána Ježíše Krista. Proto musejí být rozhodnutí týkající se výkladu zvažována pečlivě a v souvislosti s celkovým učením Písma.

D. Používejte “pomůcky”, ale používejte je opatrně

Existuje mnoho nástrojů a pomůcek, které nám mohou proces výkladu usnadnit. Jsou to například komentáře, biblické příručky, poznámky k Bibli, křížové odkazy, slovníky, atlasy a mnoho dalších knih. I když to jsou cenní pomocníci, neměli by nikdy nahradit naši osobní snahu pochopit studovaný úsek. Mají nám *pomáhat* a *ne udělat všechnu práci za nás*. Použijte je podle potřeby k vysvětlení toho, co vám není jasné. Zvláště opatrní buďte při používání křížových odkazů. Často odkazují pouze na jiný verš, který obsahuje stejné slovo nebo frázi. Takové verše mohou, ale *nemusí* mít cokoli společného s tématem, které studujete.

IV. VZOROVÝ VÝKLAD

Vraťte se k poznámkám z pozorování 1. kapitoly Jeremiáše a v rámci svých časových možností proveďte výklad. Držte se níže uvedené osnovy.

A. Najděte klíčové výsledky pozorování

Jak si tak prohlížím závěry svého pozorování 1. kapitoly Jeremiáše, připadá mi, že nejdůležitější pozorovaná fakta jsou (*seznam*):

B. Určete autorův hlavní záměr

Tématem dané kapitoly je:

Jeremiáš o tomto tématu říká:

Přesné vyjádření autorova záměru s ohledem na dvě výše uvedené myšlenky je:

C. Určete tok myšlenek v textu

Jeremiáš rozvíjí hlavní myšlenku úseku takto:

D. Některé otázky k významu

Když budete procházet výše uvedená témata, možná vám pomohou tyto otázky, které směřují k odhalení významu textu. Možná vás napadnou i další dobré (nebo ještě lepší) otázky. Tyto vám mohou pomoci začít.

Verš 5

- Co znamená, že Pán „zná“ Jeremiáše?
- Co to znamená být „posvěcený“?
- Co vyplývá z věty: „...dřív než jsi vyšel z lůna, posvětil jsem tě?“

Verš 6

- Proč o sobě Jeremiáš říká, že je „chlapeček“ nebo „dítě“?
- Proč myslíte, že Jeremiáš reagoval právě takto?

Verš 7

- Jak byste popsali Boží povolání, které vidíte v tomto verši?
- Co říká vaše předchozí odpověď o Božím charakteru?

Verš 8

- Co naznačují Boží slova o reakci ostatních lidí na Jeremiášovu budoucí službu?
- Jakou motivaci má mít Jeremiáš, až bude čelit odmítnutí?

Verš 9

- Jakým způsobem „vložil“ Bůh svá slova do Jeremiáše?

Verš 10

- Co myslíte, že znamenají slova „rozvracel a podvracel, ničil a bořil, stavěl a sázel“?
- Které charakterové rysy Jeremiáš asi měl, že byl schopen začlenit se do Božího plánu?

Verš 12

- Dá se z tohoto verše vyčíst nějaký princip týkající se Božího zásahu do služby těch, které povolal?

Verš 16

- Co říká tento verš o Božím charakteru i v okamžiku, kdy soudí svůj vlastní lid?
- Byl Bůh v právu, když rozhodl o osudu svého lidu? Proč?

Verš 17

- Jak mohl Jeremiáš „přepásat svá bedra“ (připravit se)?
- Proč myslíte, že Hospodin znova opakuje to, co už jednou řekl (ve verši 8)?

Verš 18

- Jaký význam a smysl mají fráze „opevněné město, železný sloup a bronzová hradba“?
- Proč budou lidé z 18. verše Jeremiášovi a jeho zvěsti tak odporovat?
- Jak Bůh dnes opevňuje a připravuje svůj lid, aby mohl stát v Jeho boji?

Verš 19

- Co říká tento verš o Božím charakteru a jeho vztahu k těm, které povolává?

E. Biblický princip

Posledním krokem fáze výkladu je pokusit se formulovat význam studované pasáže jako stručný biblický princip. Tento princip se bude velmi podobat „hlavnímu záměru,“ o kterém jsme se už bavili. Hlavní záměr však v tomto případě souvisí s konkrétní situací proroka Jeremiáše před více než 2500 lety. Princip, který se snažíte zformulovat teď, by měl mít univerzální platnost a je důležité, aby platil i dnes.

Vzniklý princip bude mít třeba takovéto znění: „V takové a takové situaci bychom měli...“ nebo „Když se stane tohle, Bůh zareaguje tím, že...“ Přesná formulace biblického principu se bude samozřejmě lišit úsek od úseku. Princip by však měl být tak konkrétní, jak je to jen možné. Není jednoduché dojít k takovému závěru, ale je to důležité. S Boží pomocí to jde.

Z mého studia 1. kapitoly Jeremiáše vyplývá tento nadčasový biblický princip (*napište jej*):

OTÁZKY K ZAMYŠLENÍ, OPAKOVÁNÍ A APLIKACI

1. Které tři běžně rozšířené chyby se objevují při výkladu biblického úseku?
2. Na jakou otázku odpovídá výklad?

AKČNÍ PLÁN

1. Dokončete odpovědi na všechny otázky z této lekce, které jste nestihli dodělat.
2. Začněte vykládat text z knihy Skutků 17:1-10.

Biblické tabulky

Na následujících stránkách jsou uvedeny dvě tabulky, které vám mohou pomoci.

- Tabulka 4A.1 ukazuje celkový Boží věčný záměr ve Starém i Novém zákoně.
- Tabulka 4A.2 znázorňuje historická období v Bibli.

Tabulka 4A.1: Historie vykoupení ve Starém zákoně (SZ) a Novém zákoně (NZ)

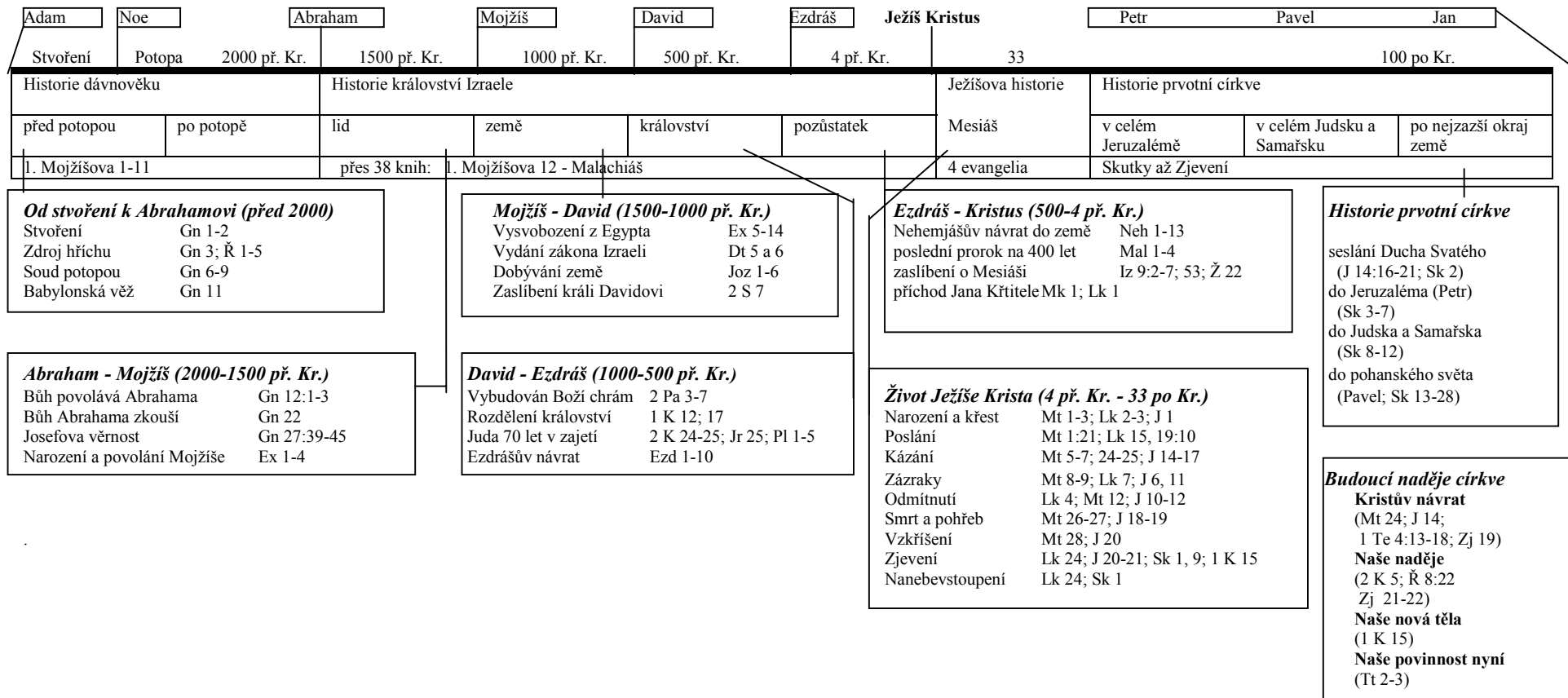
Záměrem níže uvedené tabulky je poskytnout RÁMCOVOU PŘEDSTAVU o Bibli tím, že ukazuje, že Starý i Nový zákon jednotně vyhlásují Boží věčný záměr. Počínaje 1. Mojžíšovou, Bůh stvořil člověka (muže a ženu), aby s nimi měl vztah. Když člověk zhrěšil, tento vztah se porušil. Záznam o tom, jak Bůh začal tento vztah znovu budovat začíná v 1. Mojžíšově 3:15 a končí ve Zjevení 22. Bible je ve skutečnosti na prvním místě historií Božího plánu vykoupení.

SZ	Stvoření: Gn 1 a 2	Pád, hřích: Gn 3:1-14	Zaslíbení vykupitele: Gn 3:15.21	Zaslíbení vykupitele: Gn 12	Obětí systém pod Mojžíšovým zákonem / Krev smíření: Exodus	Vyvolený lid, jenž má být Božím svědkem pro svět:
	<ul style="list-style-type: none"> 1:27 Člověk (muž žena) stvoření k Božímu obrazu: aby měli vztah s Bohem, 3:8 vztah spolu, 2:24 množili se, 1:28 panovali nad zemí, 1:28 přijímali Boží požehnání, 1:28 	<ul style="list-style-type: none"> pokazení obrazu narušení vztahu s Bohem bolest a utrpení snaha o nadvládu jednoho nad druhým vše pod kletbou 	<ul style="list-style-type: none"> 3:15 „Simě“ ženy rozdrtil hlavu hada 3:21 Bůh udělal kožené oděvy. 	<ul style="list-style-type: none"> I požehnám tě. v tobě dojdou požehnání veškeré čeledi země Bůh si vyvolil jeden národ, aby byl jeho lidem a aby o Něm dával vědět po celé zemi. 	<ul style="list-style-type: none"> Iz 53:7 Ex 12:13 beránek, který měl být obětován za hřích (obraz Beránka Božího, který sejme hřích světa) 3. Mojžíšova 	<ul style="list-style-type: none"> Joz 2:8-14; 4:24 2 S 7:25-26 1 Kr 8:41-43 Iz 43:10-12; 54:5; 55:4; 5; 59:20; 60:16 Da 7:13-14 Za 13:1 (a mnoho dalších)

NZ	Ježíš: Beránek Boží, který snímá hřích světa	Evangelia: Příchod Ježíše Vykupitele	Skutky: Historie spasení nesena až na sám konec země	Vykupený lid je proměňován do podoby Krista: „Jak máme žít?“	Zjevení: Konečné vykoupení
	<ul style="list-style-type: none"> J 1:29 	<ul style="list-style-type: none"> Mt 1:21 J 3:16.17 Lk 4:18.19 Lk 19:10 	<ul style="list-style-type: none"> Jeruz. 2 a 6:7 Judsko, Samaří 6:8 - 9:31 Palestina a Sýrie 9:32 - 12:24 Východní část římského světa 12:25-19:20 do Říma 19:21-25:31 	<ul style="list-style-type: none"> Ř 3:24; Ř 4:22-25; Ř 6:11-14; Ř 8:29 2 K 3:18 Ef 4:21-33 Ko 1:15-22 1 P 5:1.10 1 Te 2:19 Ju 24.25 	<ul style="list-style-type: none"> (stvoření) nového nebe a země (21:1) vše nové (21:5) jeho služebníci budou kralovat s Ním (22:5) blahoslavení ti, kdo vyprali roucha (22:14)

Tabulka 4A.2: Chronologie Bible

Tento graf ukazuje, jak se dá obsah Bible rozložit na historická období. Uvedeny jsou klíčové postavy každého období.

☞ CÍL LEKCE

Účelem této lekce je dát účastníkům výcviku příležitost vyzkoušet si fázi výkladu induktivního studia Bible.

☞ OSNOVA LEKCE

- Cílem výkladu je pochopit autorův původní záměr.

☞ ŽÁDOUCÍ VÝSLEDKY

Po zvládnutí obsahu této lekce by každý účastník měl:

- Začít používat principy výkladu Bible.
- Lépe chápat smysl úseku Sk 17:1-10a.

☞ DOPORUČENÍ PRO INSTRUKTORY

Cvičení: rozdělte účastníky do skupinek po 3-4 lidech. Nechte všechny skupinky pracovat na stejném textu doporučeném na konci minulé lekce. Na konci cvičení jim dejte 15 minut na společnou diskusi o tom, jak chápou studovaný úsek a jeho poselství.

I. OSNOVA CVIČENÍ

Pro toto cvičení použijeme úsek ze Sk 17:1-10a. Osnova cvičení bude vypadat takto:

- Rozdělte se do skupin po 3-4 lidech.
- Dalšíh 35 minut pasáž čtete a projděte jednotlivými kroky výkladu, jak byly uvedeny v předchozí lekci.
- Posledních 15 minut této lekce svolajte všechny dohromady a pobavte se o tom, jak chápete studovaný oddíl. Vyberte také klíčové „výkladové“ otázky.

II. PRÁCE VE SKUPINĚ

Každý účastník výcviku by měl ze cvičení v pozorování dobře znát text z knihy Skutků 17:1-10a. Pokud máte úspěšně projít i tímto cvičením, budete své výsledky z fáze pozorování potřebovat. Pokud se objeví otázky, na které nebudete schopni odpovědět, bude možná potřeba v pozorování ještě nějakou chvíli pokračovat.

Postupujte stejně jako při výkladu 1. kapitoly Jeremiáše v předchozí lekci.

A. Najděte klíčové výsledky pozorování

Jak si tak prohlížím výsledky svého pozorování Sk 17:1-10a, připadá mi, že nejdůležitější pozorovaná fakta jsou (*seznam*):

Kontext studovaného úseku:

Původní adresáti:

Původní situace:

Další fakta a pozorování:

B. Určete autorův hlavní záměr

Tématem daného úseku je:

Lukáš o tomto tématu říká:

Přesné vyjádření autorova záměru s ohledem na dvě výše uvedené myšlenky je:

C. Určete tok myšlenek v textu

Lukáš rozvíjí hlavní myšlenku úseku takto:

D. Některé otázky k významu

Když jako skupina probíráte studovaný úsek, pište si přitom otázky, které jste si pokládali ohledně jeho smyslu. To vám pomůže lépe pochopit, *co dané verše znamenají*.

(zakroužkujte dvě otázky, které vám nejvíce pomohly a které byste použili, kdybyste vedli skupinku biblického studia na toto téma)

E. Biblický princip

Nadčasový biblický princip vyjádřený ve studovaném úseku je *(napište jej)*:

ZÁVĚR

Následující volné místo využijte k napsání poznámek v době, kdy se skupinky sejdou dohromady a budou probírat, jak studovanému úseku rozumí. Pokuste se dosáhnout shody na jeho smyslu.

Ze všech „oblíbených“ otázek, ke kterým dospěly jednotlivé skupinky, vyberte dvě úplně nejlepší „výkladové“ otázky, které by se daly dobře využít při vedení skupinky biblického studia, a poznamenejte si je.

- 1.
- 2.

LITERATURA

Hendricks, H. G.: *Living By the Book* . Chicago, IL: Moody Press, USA 1991.

Aplikace Božího slova CO MÁM DĚLAT?

☞ CÍL LEKCE

Účelem této lekce je ukázat zakladateli sborů, jak studovat Bibli pomocí principu induktivního studia Bible zvaného „aplikace“.

☞ OSNOVA LEKCE

- Musíme podle nastudovaných biblických principů jednat, jinak bude všechno naše studium zbytečné.
- Pokud má být aplikace platná, musí se naše situace podobat té biblické.

☞ ŽÁDOUCÍ VÝSLEDKY

Po zvládnutí obsahu této lekce by každý účastník měl:

- Vědět, jak aplikovat principy získané studiem Božího slova.
- Vědět, jak připravit otázky k aplikační fázi induktivního studia Bible.
- Začít používat principy aplikace uvedené v této lekci.

☞ DOPORUČENÍ PRO INSTRUKTORY

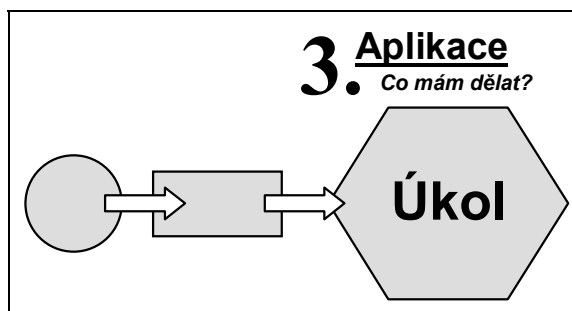
Cílem této lekce by měla být praktická aplikace do života či služby jednotlivých věřících. Měli byste účastníky povzbudit k tomu, aby takové aplikace hledali a řídili se jimi.

ÚVOD

Z nějakého neznámého důvodu je nejtěžší částí křesťanského života aplikace biblických principů do každodenního života. Ze studia Bible můžeme získat mnoho moudrosti a naše víra tím může velice vzrůst. Pokud však nevíme, jak prakticky aplikovat to, co jsme se naučili, studium nám příliš neprospěje. V předcházejících lekcích jsme sehnali stavební materiál (pozorování) a vystavěli z něj biblický princip (výklad). Teď přichází čas začít žít v pravdě (aplikace). Aplikace si pokládá otázku „co mám dělat?“

Když zjistíme, co bychom *měli* dělat, je ještě třeba *poslechnout* to, co Bible učí. Ježíš svým učedníkům říkal, že by měli učit ostatní „...poslouchat vše, co jsem vám přikázal“ (Mt 28:20). Apoštol Pavel mluví o aplikaci získaných znalostí takto: "Jednejte podle mého příkladu, jako já jednám podle příkladu Kristova“ (1Kor 11:1). Apoštol Jan píše, že „podle toho víme, že jsme ho poznali, jestliže zachováváme jeho přikázání“ (1J 2:3). Měli bychom také hledat praktické způsoby *aplikace* toho, co při svém studiu Bible zjistíme. Apoštol Jakub píše: „Stejně tak i víra, není-li spojena se skutky, je sama o sobě mrtvá“ (Jk 2:17).

V této lekci se chceme vrátit k 1. kapitole knihy Jeremiáš. Budeme text studovat ještě jednou a hledat v něm biblické principy, které bychom mohli aplikovat do svých životů. Ačkoli biblické principy se týkají každého člověka, způsob jejich praktické aplikace se může u různých lidí lišit, protože každý z nás se nachází v jiných okolnostech.

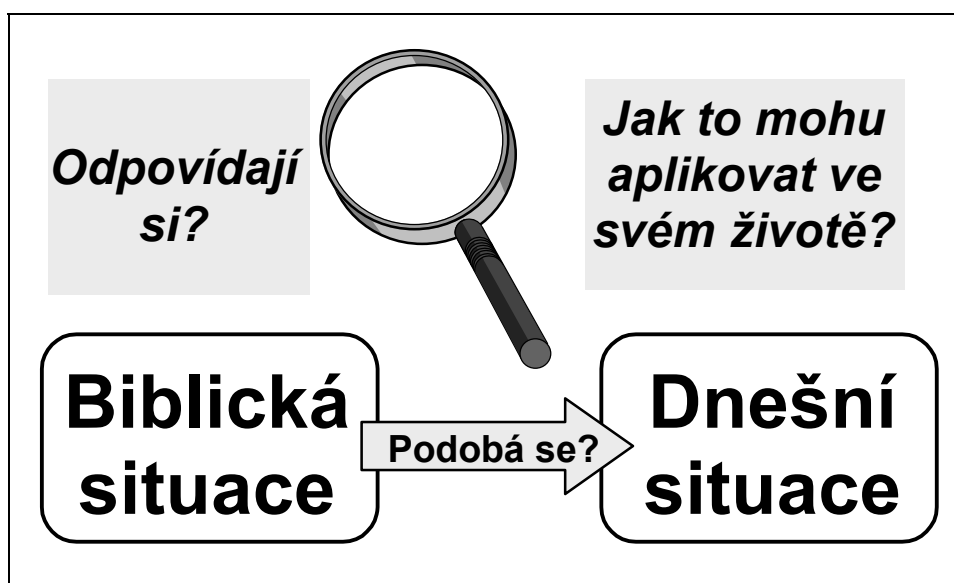

Obrázek 6.1

I. APLIKACE — TŘETÍ FÁZE INDUKTIVNÍ METODY

Existují dvě velmi důležité věci, kterým je třeba v průběhu aplikace věnovat pozornost. První z nich je, že aplikaci by měl člověk vždy dělat pro sebe, nejen pro ostatní. Nezáleží na tom, jestli studujeme kvůli osobnímu růstu nebo kvůli vyučování ostatních. Pokud neaplikujeme získané principy do svého vlastního života, stávají se z nás pokrytci. Vše, co říkáme ostatním, by mělo vycházet z toho, co už jsme se sami naučili a použili ve svém vlastním životě. Teprve pak můžeme v případě potřeby učit ostatní.

Zadruhé, je třeba získat jistotu, že *naše situace* je stejná jako *původní situace*. Nemůžeme (a dokonce nesmíme) do svých životů aplikovat biblickou zvěst určenou do jiné situace, než je ta naše. Velká část aplikace se tedy snaží odpovědět na otázku „Které části mého života se podobají popsané situaci?“

Obrázek 6.2 Porovnání situací

II. PRŮBĚH APLIKACE

Správná aplikace začíná logickou a systematickou úvahou nad hlavními oblastmi našeho života a služby, které by měly být ovlivněny biblickým principem, který jsme nastudovali. Bývá užitečné zamyslet se nad každou oblastí a pak si pokládat hluboké a burčující otázky o tom, jak bychom mohli a měli na biblickou zvěst reagovat. I tato fáze by měla být obklopena modlitbou — stejně jako všechny ostatní — a doprovázena ochotou učit se a růst v Pánu.

A. Aplikační oblasti

Konečným cílem aplikace je rozvoj našeho charakteru a větší účinnost naší služby. Existuje mnoho témat či oblastí, které bychom neměli opomenout, když se snažíme aplikovat biblickou zvěst do života. Týkají se jak soukromého života, tak služby. Uvádíme zde několik příkladů:

- Víra:** Co se mohu naučit o osobní víře?
- Postoje:** Které postoje jsou dobré nebo špatné? Jaké mají následky? Jak mohu změnit špatné postoje?
- Jednání:** Co bych měl začít dělat? Co bych měl přestat dělat?
- Hříchy:** Které hříchy jsem si uvědomil? Jak mohu dát vše do pořádku s Bohem i s lidmi?
- Výzvy:** Před jakou výzvou jsem postaven ve svém osobním životě? Ve vztazích s lidmi? Ve službě?

Sliby: Které sliby si mohu přivlastnit? Jsou něčím podmíněné? Jaký mají dopad na můj život a službu?

Charakter: Které bohudané vlastnosti bych měl pěstovat ve svém životě a službě?

B. Všeobecné otázky

Hendricks uvádí mnoho užitečných aplikačních otázek, které si můžeme položit k jakémukoli biblickému textu. Jsou to:

- Je zde nějaký příklad, který bych měl následovat?
- Je zde nějaký hřích, kterému bych se měl vyhnout?
- Je zde nějaký slib, který si mohu přivlastnit?
- Je zde nějaká modlitba, kterou mohu opakovat?
- Je zde nějaký příkaz, který bych měl poslechnout?
- Je zde nějaká podmínka, kterou bych měl splnit?
- Je zde nějaký verš, který bych si měl zapamatovat?
- Je zde nějaká chyba, na kterou bych si měl dávat pozor?
- Je zde nějaká výzva, před kterou jsem postaven?

C. Konkrétní otázky

Poté, co jsme si položili všeobecné otázky k 1. kapitole Jeremiáše, bývá také užitečné podívat se na každý verš nebo úsek a položit si i konkrétnější otázky. Na rozdíl od předchozích fází se však takové otázky přímo dotýkají toho, *co byste měli dělat* v reakci na zvěstovaný princip. Existuje bezpočet takových konkrétních otázek, protože se úsek od úseku liší. Omezuje vás pouze vaše vlastní tvořivost. Důležité však je otevřít své srdce Pánu a nechat ho ukázat vám, co chce ve vašem životě změnit.

Dále v textu jsou uvedeny některé vzorové otázky. Nebojte se k nim během studia dané pasáže jakékoli další otázky přidat.

Verš 5

- Co vám osobně říká obsah tohoto verše o vašem vztahu s Bohem — Stvořitelem?
- Co vám osobně tento verš říká o vašem povolání do služby?
- Pokud nemáte v povolání jasno, co vám chce říci tento verš?
- Co vám osobně tento verš říká o Boží vůli pro váš život?
- Víte, co je Boží vůle pro toto období vašeho života?
- Jakým způsobem ovlivňuje tento verš vaši víru v otázce Boží svrchovanosti?
- Souhlasíte? Přijímáte toto učení bez výhrad?

Verš 6

- Ztotožňujete se s Jeremiášovou váhovou odpovědí na Boží výzvu?
- Jaké „výmluvy“ jste už někdy použili vy?
- Vymlouváte se ještě? Co byste s tím měli dělat?

Verš 7

- Jaký je váš osobní názor na Boží odpověď Jeremiášovi?
- Jaký máte vy osobně pocit z očividného nedostatku „přizpůsobivosti“ ze strany Jeremiáše při odmítání povolání?
- Nezdá se, že by se Jeremiáš mohl svobodně rozhodnout. Co prožíváte vy osobně ohledně svobody rozhodnout se v otázce Božího povolání? Měli byste mít možnost svobodné volby?
- Působí vám tento verš problémy v otázce lidské svobodné vůle a Boží svrchovanosti?
- Pokud tu problémy jsou, jak na ně zareagujete?

Verš 8

- Co pro vás osobně tento verš znamená?
- Jak to můžete aplikovat do své osobní situace a do své služby?

Verš 9

- Vzpomínáte si na situaci, ve které se s vámi Bůh osobně „setkal“?

Verš 10

- Co vám osobně tento verš říká o konečném Božím cíli vaší služby?
- Vidíte nějakou podobnost mezi Jeremiášovým úkolem a svým úkolem zakladatele sborů?
- Jeremiáš musel po cestě k svému cíli — budování a sázení — překonat různé překážky. Kterým překážkám musíte čelit vy v dnešní době, když se snažíte dojít ke stejnému cíli — budování Božího království skrze zakládání nových sborů?
- Co si myslíte o situaci, ve které byste museli jít proti tradicím a vůdcům, kteří by mohli odporovat vašim názorům na význam zakládání sborů?
- Jak byste se vypořádali s překážkami a s těmi, kdo by se proti vám postavili?

Verš 12

- Jak se vás obsah tohoto verše osobně dotýká?
- Jaký má tento verš vztah k vašemu odhodlání a jistotě při zakládání sborů?

Verš 16

- Jak se ve svém vlastním životě vyrovnáváte s otázkou „jiných bohů“?
- Co je třeba dělat, abyste mohli mít jistotu, že jste závislí pouze na Bohu a ne na jiných „bozích“, např. materialismu, nacionalismu apod.?

Verš 17

- Jak byste zhodnotili svou současnou ochotu postavit se za Boží věci proti všem odpůrcům?
- Co musíte vy osobně udělat pro to, abyste se připravili na svou budoucí službu?
- Které oblasti vašeho života by potřebovaly duchovní posilu?

Verš 18

- Bůh Jeremiáše opevnil. Jak Bůh opevnil vás, abyste mohli pevně stát na jeho straně?
- Co vám Bůh dal jako pomoc, kterou máte za všech okolností?
- Co z toho vyplývá ohledně Boha a jeho péče o vás a vaši službu?

III. ZÁVĚR

Aplikace, kterou vidím v 1. kapitole Jeremiáše pro svůj život a službu, je:

OTÁZKY K ZAMYŠLENÍ, OPAKOVÁNÍ A APLIKACI

1. Souhlasíte s tím, že je vždy potřeba aplikovat vyučování především na sebe? Proč je to důležité?
2. Jak může aplikaci ovlivnit biblická „situace“?

AKČNÍ PLÁN

1. Pokud jste jako skupina neměli dost času na dokončení této lekce, dokončete ji před dalším cvičením, abyste si osvojili potřebné principy.

LITERATURA

Hendricks, H. G.: *Living By the Book* . Chicago, IL: Moody Press, USA 1991.

☞ CÍL LEKCE

Účelem této lekce je dát účastníkům výcviku příležitost procvičit si fázi aplikace induktivního studia Bible.

☞ OSNOVA LEKCE

- Biblickou zvěst musíme aplikovat především do svých vlastních životů.

☞ ŽÁDOUCÍ VÝSLEDKY

Po zvládnutí obsahu této lekce by každý účastník měl:

- Vědět, jak aplikovat poselství Sk 17:1-10a do svého života a služby

☞ PŘÍLOHA

7A Efez — induktivní studium Bible

☞ DOPORUČENÍ PRO INSTRUKTORY

Toto cvičení je svou formou podobné předchozím dvěma. Rozdělte účastníky do skupinek po 3-4 lidech. Na konci lekce jim dejte zhruba 15 minut na to, aby společně porovnali své výsledky.

I. OSNOVA CVIČENÍ

Budeme pokračovat ve studiu Sk 17:1-10a, přičemž využijeme předchozí pozorování a výklad. Tentokrát však budeme hledat aplikaci pro své životy a službu.

- Rozdělte se do skupin po 3-4 lidech.
- Dalších 35 minut procházejte jednotlivými kroky aplikace a rozhodněte se, jak studovaný oddíl nejlépe aplikovat do svého vlastního života a služby.
- Posledních 15 minut této lekce svolajte všechny dohromady a pobavte se o tom, jak studovaný oddíl aplikovat. Vyberte také klíčové „aplikační“ otázky, které by se daly dobře použít při vedení skupinky biblického studia.

II. PRÁCE VE SKUPINĚ

Následující kroky vám pomohou dospět k platným a užitečným aplikacím pro váš vlastní život.

A. Připomeňte si biblický princip

Na toto místo si opište biblický princip, který jste nastudovali ze Sk 17:1-10a v minulém cvičení:

B. Porovnejte situace

Pokud má být vaše aplikace platná, vaše situace by měla odpovídat původní biblické situaci.

- Stručně popište původní biblickou situaci ve Sk 17:1-10a:
- Stručně popište svou současnou situaci (kdo jste, co děláte apod.):
- Popište stručně alespoň jedno hledisko, ve kterém se vaše situace podobá situaci v 17. kapitole Skutků (pozn.: tento popis se u jednotlivých lidí ve skupině bude v některých ohledech lišit, ale bude natolik podobný, že byste si měli být schopni navzájem pomoci):

C. Zamyslete se nad aplikačními oblastmi

Pročtěte si celý studovaný úsek a zkontrolujte, jestli vaše situace souvisí s některou z uvedených oblastí. Pokud ano, poznamenejte si jak. Možná vás dokonce napadne nějaká úplně jiná oblast, která je ještě vhodnější. V tom případě si ji připište k těm ostatním.

- Víra
- Postoje
- Jednání
- Hřích(y)
- Výzvy
- Sliby
- Charakter
- (další)
- (další)

D. Všeobecné otázky

Položte si níže uvedené všeobecné aplikační otázky. U těch otázek, které jsou relevantní, připište své odpovědi.

- Je zde nějaký příklad, který bych měl následovat?
- Je zde nějaký hřích, kterému bych se měl vyhnout?
- Je zde nějaký slib, který si mohu přivlastnit?
- Je zde nějaká modlitba, kterou mohu opakovat?
- Je zde nějaký příkaz, který bych měl poslechnout?
- Je zde nějaká podmínka, kterou bych měl splnit?
- Je zde nějaký verš, který bych si měl zapamatovat?
- Je zde nějaká chyba, na kterou bych si měl dávat pozor?
- Je zde nějaká výzva, před kterou jsem postaven?

E. Konkrétní otázky

Když budete společně probírat biblický text, u každého verše se zastavte a uvažujte nad konkrétními otázkami, které rozvíjejí téma „co mám dělat?“ Tyto poznámky si sem запиšte spolu s odpověďmi na ně:

(zakroužkujte dvě nejlepší otázky, které byste využili, kdybyste vedli skupinku biblického studia na tento text)

ZÁVĚR

Až se skupinky sejdou dohromady, proberte a porovnejte aplikace, které jste v textu objevili. Nakonec ze všech „oblíbených“ otázek, ke kterým dospěly jednotlivé skupinky, vyberte dvě úplně nejlepší „aplikační“ otázky, které by se daly dobře využít při vedení skupinky biblického studia, a poznamenejte si je:

- 1.
- 2.

OTÁZKY K ZAMYŠLENÍ, OPAKOVÁNÍ A APLIKACI

1. Kterou nejdůležitější věc byste na základě prostudovaného úseku měli dělat?
2. Co nového jste si uvědomili díky používání této metody induktivního studia?

AKČNÍ PLÁN

1. Prošli jste fázemi pozorování, výkladu i aplikace. Před dalším setkáním máte za úkol provést krátké induktivní studium Bible s využitím principů, které jste se naučili. Pak budete mít 20 minut na to, abyste během setkání představili ostatním jeho průběh a výsledky. Na dalším setkání budete také diskutovat o principech *vedení* skupinky induktivního studia.
2. V tomto okamžiku máte za úkol studovat nějaký biblický úsek s využitím induktivní metody a připravit tolik pozorovacích, výkladových a aplikačních otázek, kolik budete schopni vymyslet. Během přípravy byste měli určit *smysl* či *význam* a *aplikaci*. Pak ze všech svých otázek vyberte 5-6 pozorovacích, 2-3 výkladové a 1-2 aplikační, které nejlépe přivedou ostatní účastníky k objevení a aplikaci významu studovaného textu.
3. Pro účely svého studia si můžete vybrat jednu z níže uvedených pasáží. Nezapomeňte prosím porovnat vybranou pasáž s ostatními, abyste všichni nestudovali stejný oddíl. Jako příklad vám může posloužit příloha 7A, která obsahuje vzorové induktivní studium na téma založení sboru v Efezu ze Sk 19:1-10. Vaše studium by mělo vypadat podobně, ale bude samozřejmě obsahovat jiné otázky, hlavní zvěst a aplikaci.
4. Můžete si vybrat z těchto vzorových úseků:
Skutky 13:4-12 (Páfos)
Skutky 13:13-52 (Antiochie)
Skutky 14:1-7 (Ikonium)
Skutky 14:8-20 (Lystra a Derbe)

Skutky 16:11-40 (Filipy)

Skutky 17:10-15 (Beroja)

Skutky 17:16-34 (Atény)

Skutky 18:1-17 (Korint)

LITERATURA

Hendricks, H. G., Hendricks, W.: *Living By the Book* . Chicago, IL: Moody Press, USA 1991.

Efez — induktivní studium Bible

JAK PAVEL ZALOŽIL EFEZSKÝ SBOR

ÚVOD

Ježíš nám přikázal získávat učedníky ze všech národů. Je to vůbec možné? Kolik toho zvládneme? Kolik lidí můžeme získat pro Krista třeba... za dva roky? Jak velkou zeměpisnou oblast lze za takovou dobu naplnit evangeliem? V 19. kapitole skutků zvěstoval Pavel evangelium lidem v obrovské oblasti v rekordním čase. Pokud chceme být jako zakladatelé sborů efektivní, musíme studovat, jak toho Pavel dosáhl, a pokusit se používat stejné metody jako on. Podívejme se tedy na metody, které Pavel použil při úspěšném založení efezského sboru.

I. MODLITBA

Chvilí se modlete a prostě Boha, aby vám otevřel oči i srdce k pochopení toho, jak k vám chce skrze studovaný úsek promlouvat.

II. PŘEČTĚTE SI SKUTKY 19:1-10

Přečtěte si pomalu a pečlivě celý úsek — můžete číst buď potichu nebo nahlas.

III. POZOROVÁNÍ

Prvním krokem bude zjištění, co Bible vůbec *říká*. Pečlivě si prostudujte celý úsek a odpovězte na následující otázky.

A. Z kontextu (Sk 18:18-28)

- Když Pavel přišel ve Sk 19:1 do Efezu, našel tam nějaké učedníky. **Jak** podle vás tito lidé uvěřili?
- **Kdo** se podílel na získávání těchto učedníků, a **jak** to dělal?

B. Ze studovaného textu (Sk 19:1-10)

- **Kterou** slabinu Pavel u těchto učedníků objevil, a **co** s ní udělal?
- **Kde** v Efezu zahájil Pavel své dílo?
- **Jakou** změnu udělal Pavel ve své strategii a **proč** ji udělal?
- **Co** bylo výsledkem Pavlovy služby v Efezu?

IV. VÝKLAD

Druhý krok nám pomůže zjistit, co studovaný text *znamená*. Přemýšlejte o významu těchto veršů a odpovězte přitom na tyto otázky:

- **Proč** se Lukáš v prvních osmi verších soustředí na Pavlovu reakci na doktrínu o Duchu svatém?

- V 8. verši Pavel přesvědčivě argumentuje, ale v 9. a 10. verši se naopak rozhoduje soustředit se na výcvik učedníků. **Jaká** byla (podle textu) reakce na každou z těchto metod a ke **které** metodě podle vás celý úsek povzbuzuje?

V jedné nebo dvou větách shrňte *hlavní zvěst* těchto veršů. Pokud možno ji formulujte jako *biblický princip*. Svou odpověď vepište do vynechaného místa:

Biblický princip vyplývající ze Sk 19:1-10:

V. APLIKACE

Třetím krokem je rozhodnout, jak se studovaná zvěst týká našich životů a služby zakládání sborů. Podívejte se na text ještě jednou a zamyslete se nad následujícími otázkami:

- Abych sloužil jako apoštol Pavel, dvě nejdůležitější věci, které musím dělat, jsou:

- Jak bych měl podle studované pasáže sloužit tak, aby výsledkem bylo minimální pronásledování a maximální šíření evangelia?

ZÁVĚR

Nestačí jen znát pravdu. Musíme ji aplikovat. Posledním krokem je vždy *poslušnost*. Ještě se chvíli modlete, aby vám Bůh pomohl s poslušností reagovat na věci, které jste v tomto úseku četli.

Využití induktivního studia Bible

☞ CÍL LEKCE

Účelem této lekce je povzbudit k používání induktivní metody studia Bible nejen při studiu krátkých úseků, ale i v jiných případech.

☞ OSNOVA LEKCE

- Cílem *každého* studia Bible by mělo být zjištění, co nám chce Bible říci, a toho nejlépe dosáhneme s využitím induktivní metody.
- Induktivní metodu můžeme použít při životopisných studiích, studiu celých knih a při studiu konkrétních témat.

☞ ŽÁDOUCÍ VÝSLEDKY

Po zvládnutí obsahu této lekce by každý účastník měl:

- Být přesvědčen o tom, že induktivní metoda by se měla používat, ať už připravujeme nebo vedeme jakýkoli druh studia Bible.
- Vědět, jak přistupovat ke studiu biblické postavy, knihy nebo tématu z induktivního pohledu.

☞ PŘÍLOHA

8A Životopisné studium — Barnabáš

Úvod

Předchozí příručka vysvětlovala, jak se induktivní metoda studia Bible soustředí na objevení a aplikaci poselství Božího slova. Důraz je kladen na Písmo, ne na naše předběžné představy o tom, co daná pasáž říká. Doufáme, že tyto principy pomohly zlepšit kvalitu vašeho studia Bible.

Zatím jsme díky časovému omezení délky lekcí používali induktivní metodu pouze ke studiu krátkých úseků. Induktivní metodu studia však můžeme použít ke studiu mnohem větších částí Bible nebo ke srovnávání veršů z různých oddílů, což můžeme potřebovat při tematickém nebo životopisném studiu. V této lekci probereme některé rady týkající se aplikace induktivní metody pro takoveto širší biblické úseky.

VI. ZOPAKOVÁNÍ PRINCIPŮ INDUKTIVNÍHO STUDIA BIBLE

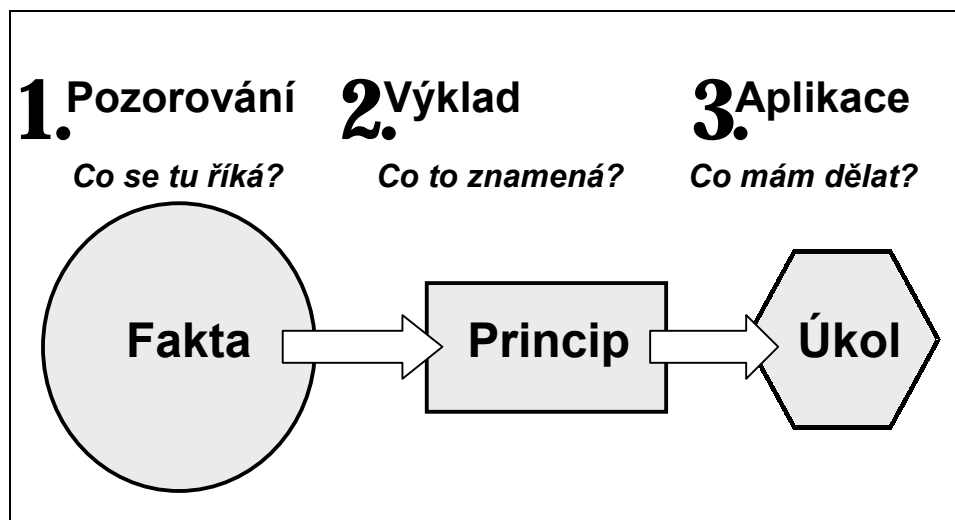
Než začnete aplikovat induktivní metodu studia Bible v širším kontextu, měli byste si ještě v krátkosti projít kapitoly z Příručky 1 týkající se studia Bible.

A. Proč používat induktivní metodu

Deduktivní metoda začíná předběžnou představou nebo znalostmi, které určují význam studované situace. Když tuto metodu aplikujeme na studium Bible, ve svém důsledku se snažíme přinutit verše říkat to, *co už víme*, místo abychom se z nich učili. Když naopak použijeme ke studiu Bible induktivní metodu, přicházíme ke studovanému úseku, abychom se *učili* a nechali k sobě Boží slovo promlouvat.

B. Tři kroky induktivní metody

Tři kroky induktivní metody — pozorování, výklad a aplikace — jsou znázorněny na obrázku 8.1. Induktivní metoda nás vede k položení otázek týkajících se toho, co Bible *říká*, co to *znamená* a co s tím máme *dělat*. Začíná pečlivým studiem obsahu Písma a končí aplikací praktických poznatků do našich životů a služby.

Obrázek 8.1 Tři kroky

Je důležité projít jednotlivé kroky *v daném pořadí* a nepřeskakovat. Je to jako stavění pyramidy — nejdřív je třeba položit velký a silný základ pozorování, pak na něm vystavět výklad a zjištěná fakta aplikovat do našich životů.

C. Na co klade induktivní metoda důraz

Induktivní metoda studia Bible se dá využít pro mnoho různých druhů studia Bible, jak dále uvidíme. Ať už studujeme cokoli, existuje mnoho důležitých obecných principů. Patří mezi ně:

- Pokládejte si hodně dobrých otázek, jako například: *Kdo? Co? Kdy? Kde? Jak? a Proč?*
- Hledejte hlavní záměr.
- Snažte se pochopit, o co autorovi šlo.
- Nezapomeňte na postupné zjevení.
- Zkoumejte souvislosti a kontext.
- Formulujte biblický princip.
- Porovnávejte biblickou situaci se současnou situací.
- Modlete se.

Pokud potřebujete zjistit něco více o těchto principech, nahlédněte do předchozích lekcí na téma studium Bible.

VII. ŽIVOTOPISNÁ STUDIA

Životopisné studium (neboli studium daného člověka) se zabývá vším, co se v Bibli o dané osobě píše. Pokud se takové studium týká příliš velkého počtu veršů, je možné studovat jen konkrétní událost nebo období v životě dané osoby. Můžete se například zabývat Pavlem na misijních cestách nebo Davidem při útěku před králem Saulem. Dokonce i v této situaci však

uvažte souvislosti v rámci celého životního příběhu a zamyslete se nad tím, jak vybrané pasáže do celkového obrazu zapadají.

A. Proč se zabývat životopisným studiem?

Všichni mají rádi příběhy. Člověk se snadno ztotožní s problémy, výzvami, pokušeními, radostmi a vítězstvími ostatních, když je prožije v podobě příběhu. Bible je plná jak kladných, tak záporných příkladů v životech konkrétních lidí.

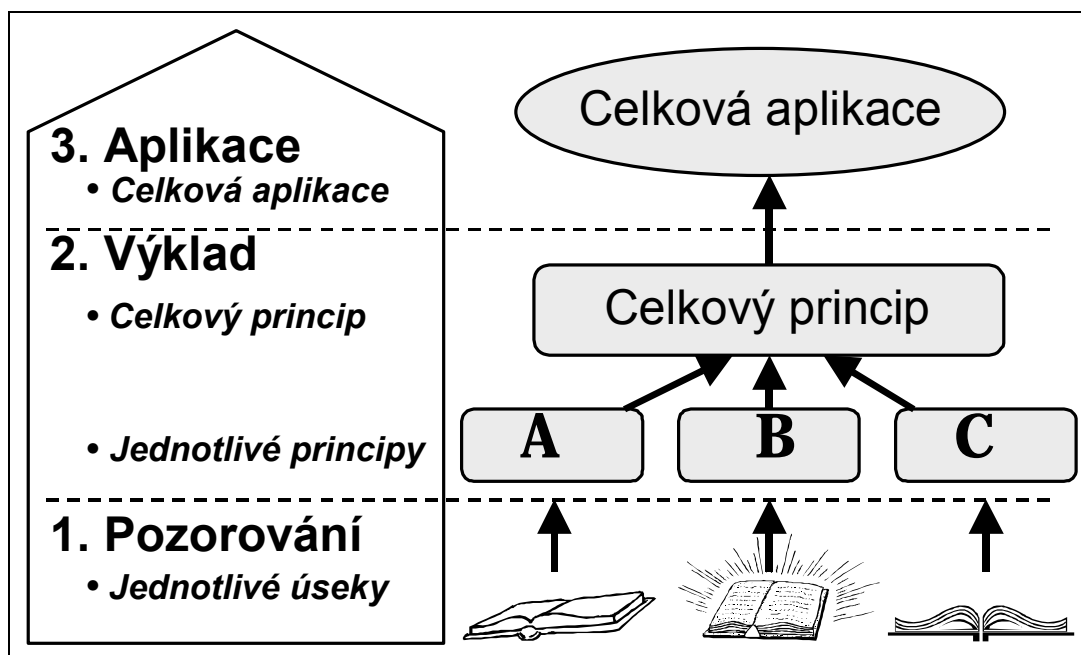
Tím, že budeme studovat biblické osoby s jejich silnými i slabými stránkami, se můžeme naučit mnoho věcí, které nás připodobní Kristovu obrazu. Velká část Bible se zabývá právě tím, jak Bůh jednal s jednotlivými lidmi a budoval je. Od Abrahama se například učíme věřit, na Josefovi se učíme, jak čelit pokušením, od Ester se dozvídáme o Božím svrchovaném působení, u Daniele se učíme o modlitbě; na Jonášově životě se dozvídáme, co se stane člověku, který se snaží utéct od Boha, a od Pavla se učíme misii.

Klíčovým veršem je v této souvislosti 1. Korintským 10:11: „Všecko, co je tam psáno, bylo napsáno k našemu poučení...“ Které další příklady vás napadnou?

Prostřednictvím životní příběhů biblických postav musí zakladatel sboru těm, které evangelizuje nebo vyučuje, předat mnoho důležitých biblických poznatků. Aby však biblické poselství aplikoval co nejvhodněji, musí pochopit, co Bible říká prostřednictvím životů jednotlivých lidí. Dobré principy studia Bible se musí při životopisném studiu použít úplně stejně jako v jiných případech.

B. Jak studovat životopisy

Induktivní životopisná studia se řídí podobnými principy pozorování, výkladu a aplikace jako jednotlivé texty, ovšem s jednou podstatnou výjimkou. Obrázek 8.2 znázorňuje, jak se provádí *pozorování* jednotlivých úseků. K *výkladu* je však třeba přidat jeden nový krok. Nejdřív odvodíme biblický princip pro každý studovaný úsek. Pak z těchto principů vytvoříme *celkový princip*. Nakonec je třeba formulovat *celkovou aplikaci*, která shrnuje a aplikuje poznatky ze všech studovaných pasáží.

Obrázek 8.2 Životopisné studium

1. Pozorování

Pozorování znamená pečlivě projít všechny související úseky — jeden po druhém. Každý z nich skrývá nějakou pravdu, která se projevuje v konkrétní situaci nebo souvislostech. Než přikročíte k výkladu, je třeba zjistit, kterou pravdu každý z úseků obsahuje. Následující kroky použijte jako osnovu:

- Vyberte si biblickou postavu, kterou chcete studovat.
- Udělejte si seznam *všech* biblických odkazů na tohoto člověka. Podle možnosti použijte konkordanci nebo biblický slovník.
- Uspořádejte verše chronologicky.
- Zformulujte tolik otázek, kolik je jen možné, a odpovězte na ně (*Kdo? Co? Kde? Kdy? Jak? a Proč?*)
- Zvláštní pozornost věnujte charakteru, osobnosti, myšlení a jednání člověka, kterého studujete. Například:
 - Co se můžeme dozvědět o předcích a rodině této postavy?
 - Má její jméno nějaký význam? Bylo změněno? Jestliže ano, jaký význam tato změna měla (např. Abram na Abraham, Jákob na Izrael, Šimon na Petr apod.)?
 - Kdy a kde žila? Co o víme životě v její době z jiných, biblických i mimobiblických zdrojů?
 - K jakým významným událostem v jejím životě došlo? (krize, úspěchy, povolání ke konkrétnímu úkolu, problémy atd.)
 - Vztahy: Jaký byl její vztah k Bohu? Jak vycházela s ostatními?
- Zapište si a shrňte své poznámky ke každému z veršů.

2. Výklad

Když studujeme více než jeden úsek Písma, je výklad vždy dvoufázový, což platí i v případě životopisného studia. Každá studovaná pasáž má svůj *vlastní* význam a poselství. Díky pravdivosti Bible si tyto významy nikdy neodporují, mohou se však lišit. Obvykle přidávají nové informace. Každý takový význam bychom měli pomoci dříve uvedených metod objevit a definovat jako biblický princip.

Jakmile objevíme principy těchto jednotlivých úseků, můžeme se věnovat poslední části výkladu — promyšleně a pečlivě dané principy zkombinovat do jednoho širšího závěru, který shrnuje příspěvek každé z částí. Řekněme například, že se rozhodnete studovat část Davidova života. Jeden ze zkoumaných úseků nám říká, že hodně studoval Boží slovo. Další úsek zdůrazňoval jeho modlitební život. Třetí zas jeho důvěru v Hospodina v čase tísně. Vhodný celkový princip by pak mohl znít například takto: „Chceme-li se v čase tísně spoléhat na Boha, měli bychom se věnovat studiu Písma a modlitbě.“ Tento princip shrnuje vyučování všech tří úseků.

3. Aplikace

V okamžiku, kdy při studiu biblické postavy objevíte obecný princip, můžete porovnat svou situaci se situací daného člověka a ptát se, *co máte dělat*. Budete tedy hledat oblasti, ve kterých je vaše situace podobná situaci biblické postavy a reagovat v souladu s tím, co radí Boží slovo. Přitom se můžete vrátit k úsekům, které vám klade Duch svatý na srdce, a nechat se jím vyučovat a vést.

Existuje mnoho výkladových otázek, které vám mohou pomoci objevit aplikaci, která je pro vás osobně nejdůležitější. Patří mezi ně například tyto:

- Jak se zkušenost biblické postavy podobá mé zkušenosti?
- Mám stejné silné stránky nebo slabosti?
- Proč jej Bůh zahrnul do Písma?
- Jaké konkrétní věci chce Bůh prostřednictvím tohoto studia naučit mě?

Poznámka: Příklad životopisného studia, které se zabývá Barnabášem, najdete v příloze 8A.

VIII. STUDIUM KNIHY

Většina vykladačů se shoduje na tom, že Bible v podstatě mluví o jednom tématu, ačkoli stále diskutují o tom, jak ho přesně vystihnout. Každá biblická kniha k tomuto tématu přispívá něčím jedinečným. Dobrým příkladem tohoto principu jsou evangelia. Každý ze čtyř pisatelů evangelií zaznamenával Ježíšův život. V evangeliích je mnoho společného, ale také mnoho rozdílného. Každé z nich je psáno z jiného pohledu:

- Matouš — představuje Krista jako židovského Mesiáše (Ježíš je král)
- Marek — představuje Krista jako služebníka (Ježíš je pokorný)
- Lukáš — představuje Krista jako Syna člověka (Ježíš je člověk)
- Jan — představuje Krista jako Božího syna (Ježíš je Bůh)

Všechny tyto pohledy na Krista jsou pravdivé, a přece je každý jiný. Každé evangelium popisuje některý důležitý rys Kristovy osoby nebo charakteru lepe než ostatní. Dohromady popisují všechna čtyři evangelia našeho Pána výstižně. Stejně tak nám všech 66 biblických knih společně předává celé Boží poselství. Jedna kniha nejlépe popisuje Boží lásku, jiná jeho trpělivost a další jeho hněv. Jedna zdůrazňuje, jak ztracený je padlý člověk, zatímco jiná se zabývá našim slavným spasením skrze Kristovo smíření.

A. Proč studovat biblickou knihu?

Vzhledem k tomu, že všech 66 knih nám společně předává Boží poselství, musíme každou z nich pečlivě zkoumat, abychom zjistili, čím přispívá k celkovému obrazu. Má to ještě jednu výhodu — když budeme znát témata, kterými se zabývají jednotlivé knihy, budeme vědět, kde v konkrétní situaci rychle najít odpovědi. Má někdo problémy se zákonictvím? Prolistujme si list Galatským. Pochybujeme o svém spasení? Přečtěme si list Římanům. Zpochybňujeme Kristovo božství? Obrátíme se k Janovu evangeliu. Pokud zlehčujeme závažnost hříchu, měli bychom si přečíst knihu Soudců. Každá z biblických knih má své vlastní poselství a klade na některé věci důraz.

B. Jak studovat biblickou knihu?

Studium knihy opět využívá tři fáze induktivní metody, které už známe. Důkladné studium knihy vyžaduje obvykle velké množství času. Výsledek však za to stojí. Studium knihy se skládá ze čtyř fází:

1. *Knihu si několikrát přečtete*

Mnohé biblické knihy jsou vlastně krátké dopisy nebo vzkazy. Měly by se číst od začátku do konce bez přerušení. Nejlepší způsob, jak je studovat, je několikrát si je přečíst, dokud si nevěšimnete tématu a opakování či zdůraznění některých myšlenek. Některé delší knihy (například Izajáš a Jeremiáš) byly napsány v průběhu mnoha let, ale jsou celé určeny jednomu adresátovi, takže k nám budou zřetelněji mluvit tehdy, když si je přečteme celé. Jednou nestačí — stejně tak nestačí podívat se na vybrané části knihy. Než se pokusíte knihu vykládat, přečtete si ji několikrát.

2. *Prostudujte „prostředí“ knihy*

Ke každé knize se váže mnoho důležitých faktorů, které nazveme jejím „prostředím“. Některé z těchto informací můžete najít v knize samotné nebo v poznámkách uvedených ve vaší Bibli. Jiné otázky budou vyžadovat použití komentářů, biblických příruček nebo jiné pomocné literatury. Když se pustíte do studia knihy, omezte použití těchto knih na úvod do studované knihy a ne na samotný její výklad. To si nechejte na později, abyste k sobě nejdřív nechali mluvit samotný biblický text. V okamžiku, kdy se pustíte do studia knihy, snažte se zjistit o jejím „prostředí“ tyto informace:

- *Autor* — pokud je to možné, zjistěte, kdo knihy napsal, a pak sežeňte o tomto člověku co nejvíc informací. Proč ho Bůh vybral k tomu, aby knihu zapsal? Co zažil a z jakého prostředí pochází? Jaký to byl člověk? Jakou měl rodinu? Kdy a jak byl spasen? Jak byl starý? Čím se živil? Odpovězte na tolik dalších otázek, kolik bude ve vašich silách.
- *Příjemci* — pro koho byla kniha napsána? Jaká byla situace těchto lidí? Proč si myslíte, že kniha vznikla? Jak se k posluchačům dostala (kázání, proroctví, psaný dopis apod.)? Jaký měli vztah k Bohu? Jaký vztah měli k autorovi knihy? V jaké politické a náboženské situaci žili?
- *Datování* — kdy byla kniha napsána? Které důležité věci se v té době odehrávaly? Jaké je místo této knihy v plánu postupného Božího zjevení? Jak dlouho kniha vznikala?
- *Literární styl* — který literární styl je v knize využit (poezie, proroctví, kronika, učebnice apod.)? Další informace o literárních stylech najdete v příloze 2A Induktivního studia Bible: „Jazyk Bible“. Jak může jazyk ovlivnit další výklad? Jak asi působil na posluchače?

3. *Prostudujte obsah knihy*

Při studiu knihy nám jde o dvě věci. První z nich je její téma, druhá se pak týká toho, jak se toto téma sděluje. Jinými slovy jde o to, že autor chce o něčem mluvit a dělá to nějakým konkrétním způsobem. Obojí je důležité.

a) *Téma knihy*

Ted', když už víte o knize mnoho různých věcí, se pusťte do studia jejího obsahu. Kniha mívá jedno hlavní téma, které může nebo nemusí být jednoduše viditelné. Tak například Janovo evangelium své téma otevřeně uvádí (J 20:31), stejně jako list Judův (Jd 3). Jiní pisatelé tak otevření nejsou.

Obrázek 8.3 Části knihy

b) *Zpracování tématu*

Obsah knihy sděluje adresátům (a nám) její téma. Při studiu a odpovídání na otázky si povšimněte, jakým způsobem to autor dělá. Jaký vyjadřuje postoj (autorita, laskavost, láska, zloba apod.)? Jaký používá jazyk — jasný, sarkastický, vznešený, přesvědčivý...? Soustředí se na myšlení nebo na city? Jak to dělá? Proč myslíte, že používá právě tento přístup?

4. Načrtněte si, jak se téma knihy rozvíjí

Když studujete knihu, bývá užitečné sestavit si tabulku hlavních témat, osob, míst apod., kterými se kniha zabývá. Takové tabulky často najdete i ve studijních Biblich nebo v komentářích. Tyto tabulky můžete sehnat i jinde, například v Jensenovi (viz literatura). Můžete si však také vytvořit vlastní tabulku. Vaše studium bude mnohem účinnější právě tehdy, když se nejdřív pokusíte sestavit tabulku sami a pak teprve hledáte jinde. Tyto tabulky nemusí být dokonalé — mají vám pomoci objevit celkovou povahu knihy. Obrázek 8.4 obsahuje takovou tabulku ke knize Skutků.

Kniha Skutků						
Téma:	"Budete mými svědky v Jeruzalémě, po celém Judsku a Samaří a až na sám konec země" (Skutky 1:8)					
Kapitoly:	1-7	8-12	13-28			
Místa:	Jeruzalém	Judsko a Samaří	Konce země			
Slouží se:	Židům	Židům a pohanům	Pohanům			
Klíčové lidé:	Petr Jan Štěpán	Petr Filip Saul/Pavel Barnabáš	Pavel Barnabáš Silas			
Klíčové události:	Nanebevzetí Letnice	Eunuch Kornélius	(13-14) První misijní cesta	(15-18) Druhá misijní cesta	(19-20) Třetí misijní cesta	(21-28) Pavel jde do Říma
Principy:	Růst	Pronásledování	Misie			

Obrázek 8.4 Tabulka knihy Skutků

5. Aplikujte téma knihy do své situace

V tomto okamžiku byste měli mít ze svého pozorování dobrou představu o tom, *co kniha říká*. Měli byste také vědět, jaké je její téma a co se o něm říká — *co to všechno znamená*. Posledním krokem je zamýšlení nad tím, *co byste měli dělat*. Stejně jako v předcházejících lekcích to znamená přemýšlet nad svým životem a situací a hledat, v čem se podobají situaci, která je uvedena v dané knize. Mohou vám v tom pomoci tyto otázky:

- Co v mém životě připomíná situaci této knihy?
- Které věci mám společné s autorem knihy?
- Jak bych já osobně přistoupil k této situaci?
- Co ke mně při studiu knihy promlouvalo zvláště důrazně?

IX. STUDIUM TÉMATU

Často potřebujeme studovat nějaký konkrétní předmět nebo téma. Takové studium se nazývá „tematické studium“. I při něm platí normální pravidla induktivní metody.

A. Proč studovat téma?

Na stránkách Bible se postupně rozvíjí a doplňuje mnoho témat a principů. Mnoho z nich zasahuje jak do Starého, tak do Nového zákona. Když se rozhodneme studovat nějakou knihu, nedozvíme se o tématu vše. Tak například vyučování o modlitbě najdeme ve všech částech Písma. Jediný vhodný způsob, jak studovat modlitbu, je právě studium tématu.

B. Jak se studuje téma?

Když se rozhodnete, které téma budete studovat, měli byste pak projít následující kroky:

- *Najděte tematické verše* — poznámky a křížové odkazy uvedené ve vaší Bibli vám mohou pomoci najít verše, které se týkají zvoleného tématu. Najděte si jeden verš, který o tématu mluví, a pak pomocí odkazů hledejte související místa. Důkladnější metodou je však použití konkordance, která vám umožní najít *všechny* verše týkající se daného tématu. Dejte si však pozor na jednu věc — verše, které obsahují stejné slovo, nemusí nutně mluvit o stejném tématu.

- *Nalezené verše si uspořádejte* — Téma, které jste si vybrali, se možná v Bibli postupně rozvíjí. Přečtěte si verše, které byly napsány dřív než ty ostatní. Tak budete moci budovat své porozumění danému tématu stejným způsobem, jakým ho Bůh postupně odhaloval.
- *Studujte a shrňte každý verš v jeho kontextu* — Vyhněte se vytrhávání veršů z kontextu. Nenuťte verše říkat to, co byste potřebovali slyšet. Nechejte k sobě skrze studované verše promlouvat Ducha svatého. Každý verš důkladně pozorujte a vyložte. Shrňte, co se v něm o píše o studovaném tématu.
- *Shrňte poznatky o tématu* — Poté, co prostudujete jednotlivé verše a budete vědět, co říkají a co znamenají, shrňte tyto poznatky do jasného závěru, který se skládá z principů získaných v jednotlivých verších. Tento proces je v podstatě stejný jako metoda použitá v životopisném studiu a znázorněná na obrázku 8.2. Hlavní rozdíl spočívá v tom, že se teď v rámci jednotlivých veršů nezabýváme nějakou postavou, ale tématem.
- *Aplikujte získané principy* — Zamyslete se a na modlitbách proste Boha, aby vám ukázal, jak by tyto principy měly změnit váš život a službu. „Podívali jste se do zrcadla“ — teď jděte a dělejte to, co jste se naučili (Jk 1:22-25).

Ukázková studia témat a jejich klíčové verše jsou uvedeny v příloze 10A, Metody studia Bible: „Úseky k induktivnímu studiu Bible.“

SHRnutí

Induktivní metoda studia Bible je vhodná pro mnoho různých druhů biblického studia. Je tak účinná, protože nám neustále připomíná, abychom nechali Boží slovo mluvit k nám a nesnažili se do něj zanášet naše vlastní myšlenky. Dokonce i při studiu knihy nebo mnoha různých úseků (například při životopisném nebo tematickém studiu) musíme pečlivě prostudovat každý verš včetně kontextu, aby k nám mohl jasně promluvit.

OTÁZKY K ZAMYŠLENÍ, OPAKOVÁNÍ A APLIKACI

1. V čem je výhodné životopisné studium nějaké biblické postavy?
2. Jaký je rozdíl mezi *prostředím* knihy a jejím *obsahem*?
3. Proč je při životopisném nebo tematickém studiu důležité uspořádat si verše v chronologickém pořadí?

AKČNÍ PLÁN

1. Vypracujte si životopisné studium Barnabášova života v příloze 8A. Zamyslete se nad jeho úlohou v procesu zakládání sborů popisovaném knihou Skutků. Jakou v tom vidíte aplikaci pro svůj život a službu?
2. Najděte si čas na použití induktivní metody při studiu knihy nebo tématu. Na první pokus zkuste nějakou kratší knihu nebo nepříliš rozsáhlé téma. Zamyslete se nad tím, jak užitečná byla induktivní metoda pro získávání nových biblických poznatků, o kterých jste dříve nevěděli.

Životopisné studium — Barnabáš

V průběhu tohoto studia Barnabášova života používejte induktivní metodu studia Bible. Pokud budete mít k průběhu studia nějaké otázky, podívejte se znovu do lekce 8 o studiu Bible: „Různé způsoby využití induktivního studia Bible“.

I. **STUDUJTE SOUVISEJÍCÍ ÚSEKY**

V této části pro vás uvádíme všechny verše, ve kterých je Barnabáš zmiňován jménem. Každý verš nebo úsek si přečtete a udělejte si poznámky o tom, co se z nich dá vypožorovat. Pak celý úsek shrňte. Jako příklad jsme zpracovali první z těchto úseků.

A. **Skutky 4:36-37**

1. **Pozorování**

- Byl to Levita
- Pocházel z Kypru
- Původně se jmenoval Josef
- Apoštolové mu dali přezdívku „Barnabáš“
- Syn útěchy (povzbuzení)
- Prodal svou půdu, aby pomohl financovat církevní práci
- Svůj dar odevzdal pokorně („k nohám apoštolů“)

2. **Výklad/shrnutí**

Barnabáš byl celou bytostí „povzbuzovatelem“ — šlo to dokonce tak daleko, že se vzdal svého majetku, aby povzbudil ostatní věřící a umožnil jim konat jejich dílo.

B. **Skutky 11:19-24**

1. **Pozorování**

2. **Výklad/shrnutí**

C. Skutky 11:25-26

1. Pozorování

2. Výklad/shrnutí

D. Skutky 11:27-30

1. Pozorování

2. Výklad/shrnutí

E. Skutky 12:25

1. Pozorování

2. Výklad/shrnutí

F. Skutky 13:1-13, 42-43

1. Pozorování

2. Výklad/shrnutí

G. Skutky 14:1-23

1. Pozorování

2. Výklad/shrnutí

H. Skutky 15:2-4, 12, 22, 25, 35-39

1. Pozorování

2. Výklad/shrnutí

I. Koloským 4:10

1. Pozorování

2. Výklad/shrnutí

J. Galatským 2:11-13

1. Pozorování

2. Výklad/shrnutí

II. SHRŇTE VÝSLEDKY

Teď, když jste se podívali na jednotlivé pasáže, je čas prohlédnout si výsledky a shrnout vše, co Bible učí o Barnabášovi. Promyslete si přitom tyto otázky:

- Jakou měl Barnabáš minulost a z jakého pocházel prostředí?
- Proč si myslíš, že apoštolové dali Josefovi přezdívku „Barnabáš“?
- Jaké doklady vidíš z prostudovaných míst o tom, že Barnabáš byl člověkem povzbuzení?
- Jaký význam má pořadí, ve kterém jsou Pavel a Barnabáš (nebo Barnabáš a Pavel) uváděni?
- Jak Barnabáš reagoval na přenesení vůdcovství na Pavla?
- Jak reagoval na spory (Sk 15:1-4 a Sk 15:36-40)?
- Proč myslíš, že Barnabáš reagoval způsobem uvedeným v Galatským 2:11-14?

Do vynechaného místa si napište shrnutí všeho, co jste zjistili o Barnabášově životě. Nezapomeňte do něj začlenit hlavní myšlenky všech prostudovaných úseků.

III. ROZHODNĚTE SE, CO TO ZNAMENÁ PRO VÁS

Studium Písma má jen pramalou hodnotu, dokud se jej nerozhodneme nějakým způsobem aplikovat do svých životů. Promyslete si, co se můžete naučit z Barnabášova života, a odpovězte na tyto otázky:

- Zažil jsi nějaké „Barnabáše“ ve svém životě? Kdo byli a jak tě povzbudili?
- Víš o nějakém křesťanovi, který potřebuje povzbuzení? Co můžeš udělat, abys ho povzbudil?
- Ve Skutcích 9:26nn a 11:25-26 riskoval Barnabáš svou pověst, aby mohl někoho povzbudit. Jsi ochoten udělat v zájmu evangelia totéž?

- Barnabáš ustoupil stranou a umožnil Pavlovi převzít první místo ve vedení. Jsi ochoten připravovat nové vedoucí a dovolit jim převzít vedení, i když bys musel zaujmout druhořadé postavení?
- Jaké konkrétní lekce tě Pán učil, když jsi studoval Barnabášův život?

Na modlitbách uvažujte o tom, co by chtěl Bůh ve vašem životě skrze toto studium změnit. Do vynechaného místa si napište, co s budete danou oblastí dělat, a pak prostě Pána, aby vám dal sílu to věrně uskutečnit.

Vedení induktivního studia Bible

VÉST OSTATNÍ K OBJEVOVÁNÍ

☞ CÍL LEKCE

Účelem této lekce je vysvětlit, jak vést skupinu induktivního studia Bible tak, aby byli její účastníci schopni objevit význam a aplikaci biblického textu, který společně studují.

☞ OSNOVA LEKCE

- Objevování je účinnější než „vyprávění.“
- Dobré otázky usnadňují objevování.

☞ ŽÁDOUCÍ VÝSLEDKY

Po zvládnutí obsahu této lekce by každý účastník měl:

- Vědět, jaký je rozdíl mezi „vyučováním“ a „vedením k objevování“.
- Být schopen vytvořit vhodné otázky, které povedou k novým objevům.

☞ PŘÍLOHY

9A Induktivní studium Mt 20:17-28

9B Induktivní studium L 15:1-7

☞ DOPORUČENÍ PRO INSTRUKTORY

Lekce 10, 11 bude dvouhodinovým cvičením, které pomůže účastníkům výcviku naučit se vést induktivní biblické studium. Účastníci by měli mít před cvičením alespoň jeden večer na to, aby si promysleli možnosti využití diskusních technik uvedených v této lekci.

I. ČÍM SE VYZNAČUJE SKUPINKA INDUKTIVNÍHO STUDIA BIBLE

Induktivní studium Bible je především metoda vedoucí k osobnímu růstu křesťana. Je však také velmi efektivní službou ostatním. Může být použita jak k evangelizaci, tak v procesu učednictví. Obvykle se to děje v prostředí menší skupiny.

Skupinka induktivního studia Bible se skládá z několika lidí, kteří se scházejí proto, aby společně studovali Bibli. Mohou a nemusejí to být křesťané, ačkoli vedoucí by rozhodně křesťanem být měl. Induktivní studium Bible se hodí k tomu, aby nevěřící objevili, co jim chce Bůh říci — že mají činit pokání a věřit Kristu, aby byli spaseni. Pokud jsou členové skupinky nevěřící, vedoucí vybere pro studium úsek Písma, který jasným způsobem mluví o evangeliu. Velmi dobrým příkladem je Janovo evangelium, zvláště pak jeho 3. kapitola. Pokud jsou členové věřící, je možné vybrat libovolné téma, o které se zajímají.

Mezi skupinkou induktivního studia Bible a kázáním existuje mnoho rozdílů, z nichž tři nejdůležitější zde teď uvedeme:

A. Autorita Písma

Při kázání se často objevuje tendence vnímat jako zdroj autority kazatele. Pokud je pak ten, kdo mluví, dobrým řečníkem, lidé naslouchají tomu, co říká *on*, a nemusí si uvědomit, že biblické poselství přichází od Boha. V opačném případě může být biblické poselství zkomoleno nebo zamlženo někým, kdo učit neumí. V obou případech stojí mezi lidmi a Božím slovem nějaký další člověk.

Induktivní studium Bible naopak umožňuje každému členovi skupiny soustředit se na Písmo. Živé a mocné Boží slovo se může dotknout našeho nejvnitřnějšího člověka, přinést usvědčení nebo povzbuzení. Mezi Božím slovem a posluchačem už nikdo další nestojí. Nezasahuje už mezi ně žádný další člověk. Duch svatý přenáší Boží zvěst přímo do srdce čtenáře Bible.

Vyučování má samozřejmě také svůj čas a místo. Někdy je užitečné kázat v případě, kdy by si lidé sami od sebe Bibli neotevřeli nebo když má mluvčí zvlášť dobrý vhled do nějakého tématu nebo biblického úseku. Vyučování a osobní studium Božího slova by však měly vždy být v rovnováze. Vyučování by se mělo *přidávat* k tomu, co sami zjistíme. Nikdy by naši vlastní aktivitu nemělo *nahradit*.

B. Cílem je objevování

Teorie vzdělávání jasně a opakovaně potvrdila, že se něco nového nejlépe naučíme a zapamatujeme si, když to sami zjistíme či objevíme. Když někdo přijde a bude nám vyprávět *o rybaření*, nemůže se to zdaleka vyrovnat tomu, když půjdeme a *budeme sami rybařit*. Stejný princip platí i při studiu Božího slova. Když na stranách Bible objevíme nějakou Boží pravdu, budeme ji přijímat, chápat, věřit jí a jednat podle ní mnohem více než v případě, kdy nám o ní někdo bude kázat. Pokud se má takové objevování odehrávat v rámci skupinky induktivního studia, je třeba udržet počet jejích členů tak malý, aby mohli spolu jednotliví účastníci diskutovat. Ideální velikost je méně než 10 lidí, ačkoli někteří vedoucí umějí vyvolat diskusi i při větším počtu účastníků.

C. Vedoucí je zprostředkovatelem

Díky tomu, že objevování je nejlepší způsob, jak zjišťovat nové biblické principy, vedoucí induktivního biblického studia musí pomoci členům skupinky tyto principy *objevit* — ne jim je *oznámit*. Toho je možné dosáhnout dobrým využitím otázek. Otázky mohou přivést pozornost studentů k důležitým bodům úseku, aniž by je přímo zmiňovaly. Otázky vedou, ale přitom umožňují objevovat nové věci. Toho se snažíme dosáhnout.

Mělo by tedy být jasné, že otázky, které se rozhodnete skupině položit, jsou velmi důležité. Během studia nebude dost času na to, abyste si zodpověděli všechny otázky, které skupinu napadnou. Vedoucí skupinky by si měl naopak celou pasáž předem důkladně prostudovat a poznamenat si, které otázky se k jejímu studiu nejlépe hodí. To se týká všech oblastí — pozorování, výkladu i aplikace. Počet otázek záleží na tom, jak dlouho má studium trvat, ale nebude jich potřeba příliš velké množství, protože je dobré nechat dostatek času na důkladný rozbor jednotlivých odpovědí. Měli byste dát také příležitost k tomu, aby jednotliví členové skupinky mohli položit své vlastní otázky a dostat na ně odpověď — zvlášť v případě, že mají s takovým typem studia větší zkušenosti.

II. PŘÍPRAVA STUDIA

Před začátkem skupinky by měl vedoucí pečlivě naplánovat její průběh.

A. Sámí si úsek prostudujte

Je důležité, aby vedoucí objevil hlavní princip a aplikaci studovaného úseku. Vedoucí by měl úsek pozorovat, vyložit a aplikovat podle návodu k induktivnímu studiu Bible uvedenému v příručce č. 1.

B. Definujte účel studia

Vedoucí by měl rozhodnout o celkovém směru, kterým se skupinka v rámci daného studia vydá. Tento směr by neměl být příliš konkrétní. Nezapomeňte, že Duch svatý může skupinku vyučovat způsobem, který jste nepředpokládali.

C. Připravte si pro skupinku otázky týkající se všech tří částí studia

Vedoucí by se měl připravit na to, že povede skupinu k *aplikaci* správného *výkladu* založeného na pečlivém *pozorování* tím, že skupinu přivede k těm objevům, které on už učinil. Podnětné otázky by měly na sebe navazovat tak, aby se diskuse soustředila na hlavní účel a aplikaci biblického textu. Otázky by neměly mít pouze odpovědi „ano“ a „ne“. Měly

by naopak vést celou skupinu k tomu, aby v Bibli hledala fakta, význam a aplikaci. Když bude nalezení odpovědi na otázku trvat několik minut a podaří se až na několikátý pokus, je to v pořádku. Otázky by měly pomoci vést lidi k objevování — ne urážet jejich inteligenci.

Předchozí příručka vám ukázala, jak takové tři druhy otázek připravit, a chtěla po vás přípravu vzorového studia. Ve všech studiích, která v budoucnu povedete, byste měli opakovat stejný postup. Při přípravě vás napadne příliš mnoho otázek na to, abyste je na skupince probrali všechny. Až sami daný úsek prostudujete, budete muset své otázky projít a vybrat z nich ty, které jsou nejužitečnější nebo přinášejí nejvíc informací. Ty pak použijete k tomu, abyste ostatní při studiu vedli.

Obrázek 9.1

Nezapomeňte uvést několik otázek ke každé ze tří částí studia — pozorování, výkladu i aplikaci. Vzpomeňte si na příklad s budováním pyramidy od základů. Je lepší mít víc otázek „pozorovacích“ než „výkladových“, o „aplikačních“ ani nemluvě. To neznamená, že aplikace je méně důležitá než zbytek — naopak, je *nejdůležitější*. Pokud mají ale účastníci studia objevit tu aplikaci, kterou v životě nejvíce potřebují, musejí k tomu dojít pomocí mnoha jiných otázek. Vést lidi k objevování pomocí dovedně kladených otázek je náročné, ale výsledky stojí za to.

D. Zopakujte si otázky

Jakmile vedoucí rozhodne, které otázky bude pokládat, měl by se sám sebe zeptat:

- Jsou mé otázky srozumitelné?
- Je každá z otázek tak stručná, aby ji lidé rychle pochopili?
- Vedou otázky skupinku k hledání v Bibli?
- Pokládají pozorovací otázky dostatečně pevný základ, na kterém může stavět výklad a aplikace?
- Zabývají se otázky celým studovaným úsekem?
- Vedou aplikační otázky ke konkrétním činům?

E. Připravte úvodní otázku, která členy skupinky nadchne do dalšího studia

Úvodní otázka se může soustředit na to, co studovaný úsek říká o situaci, se kterou se členové skupinky mohou ztotožnit. Tak například 1. list Petrův byl napsán sborům, které zakoušely pronásledování. Při studiu této knihy se můžete zeptat například takto: jak se chováte, když jste pronásledováni kvůli tomu, že jste věřící? Jak na pronásledování reagovali lidé, kterým Petr píše?

III. VEDENÍ STUDIA

A. Studium by mělo začínat i končit modlitbou

Studium Bible není jen mechanický postup. Je k němu zapotřebí pomoci Ducha svatého, který otevírá naše oči Boží pravdě, kterou nám chce Bible sdělit. Před začátkem studia bychom se měli modlit za porozumění a po jeho skončení za to, aby nám Pán pomohl aplikovat to, co jsme se naučili.

B. Vedoucí by měl být připraven na to, že se bude učit

Nezapomeňte, že tak, jak Duch svatý promlouvá skrze vedoucího, může promluvit i skrze každého člena skupinky. Ostatní si všimnou věcí, které vedoucí neviděl. Pokud není vedoucí připraven se učit, bude se tvářit jako „expert.“ Takový postoj „experta“ může zcela zničit upřímnou diskusi. Mnoha lidem se nebude chtít otevřeně říkat svůj názor v přítomnosti experta, který je opravuje.

C. Vedoucí by si neměl odpovídat na své vlastní otázky ani na otázky, které vzejdou ze skupiny

Vedoucí by se měl vyhnout tomu, že bude odpovídat na své vlastní otázky. Omezí to aktivitu ostatních členů skupiny. Pokud se vedoucí rozhodne odpovídat si sám, otázky získají charakter zkoušky, na kterou existují správné odpovědi. Mnoho lidí se bude zdráhat odpovídat na otázky, protože by mohli odpovědět „špatně“. Když členové skupinky u některé otázky delší dobu váhají, vedoucí by měl být schopen ji přeformulovat, aby byla pochopitelnější. Stejně tak by se otázky, které vzešly přímo ze skupinky, měly ke skupince zase vrátit. Například „Milan má otázku o _____. Co si o tom myslíte?“ Můžete také Milanovu otázku předat jednomu konkrétnímu člověku: „Táňo, co bys Milanovi odpověděla ty?“

D. Nebojte se ticha

Vedoucí by měl nechat dostatek času na promyšlení odpovědí. Může se stát, že bude nějakou dobu ticho — to je zcela v pořádku. Lidé potřebují nějakou dobu uvažovat. Ticho vytváří na skupinu tlak, který hraje pro vedoucího.

E. Vedoucí by se neměl vždy spokojit s první odpovědí

Pokud vedoucí vždy přijme odpověď a přejde k další otázce, skupinka může přejít do nekonečného řetězce otázka-odpověď-otázka-odpověď... Bylo by lepší, kdyby ve skupince fungovala diskuse a ne kvíz. Pokud zazní více odpovědí na jednu otázku, je mnohem pravděpodobnější, že se rozvine diskuse. První odpověď také nebývá nejdetailnější nebo nejpřesnější. Někdy může být odpovědí několik. Pokud proberete několik různých odpovědí, lépe pochopíte celý diskutovaný úsek.

F. Otázky, které skupina nezodpoví, mohou zůstat nezodpovězené

Vedoucí by se neměl snažit sám odpovědět na otázky, které ostatní nebyli schopni zvládnout. Taková odpověď pak utlumí aktivitu a přemýšlení ostatních členů. Pokud také věříme tomu, že skutečným učitelem na skupince je Duch svatý, musíme připustit i možnost, že nezodpovězená otázka je něco, co skupina v daném okamžiku prostě není schopna zvládnout. Nezodpovězená otázka může vzbudit zvědavost a rozproudí diskusi o týden později.

G. Nesprávné nebo částečné odpovědi by měla opravit Bible nebo skupinka, ne vedoucí

Objeví se špatné odpovědi a polopravdy. Přirozená reakce vedoucího je odpověď opravit a řečníka napomenout. To však může vést k tomu, že se skupinka uzavře. To pak brání otevřené a upřímné diskusi. Místo opravování nesprávné nebo částečné odpovědi by měl vedoucí udělat jednu z těchto věcí:

- Poprosit člověka, který odpovídal, aby si text přečetl pečlivěji, nebo jej odkázat na jiný text
- Zeptat se ostatních, jestli s takovou odpovědí souhlasí nebo ne
- Zeptat se ostatních na další biblická místa, která danou odpověď potvrzují nebo vyvracejí

H. Udržujte diskusi na hlavním tématu studovaného úseku

Satan umí lidi velmi šikovně odvést od hlavního tématu a Boží pravdy v něm skryté. Diskuse Ježíše a samařské ženy (Jan 4) je výborným příkladem toho, jak se snažil odvrátit Krista od skutečných potřeb, které žena měla. Je pravděpodobné, že z diskuse vzejdou dobré a důležité otázky. Pokud však nesouvisejí s hlavním tématem, vedoucí by měl reagovat například takto: „Poslyš, Milane, to je docela zajímavá otázka. Jenže na druhé straně tak moc nesouvisí s tím, o čem dnes večer mluvíme. Co kdybychom se o ní pobavili, až skončíme?“ nebo „Milane, to je hodně důležitá otázka. Zasloužila by celou další skupinku. Zkusím něco takového naplánovat, ale dneska se zaměříme na hlavní téma toho úseku.“

I. Nezapomeňte položit aplikační otázky

Cílem studia není jen získat znalosti o Božím slově, ale zjistit, jakým způsobem bychom je měli prakticky poslouchat. Vedoucí by se neměl bát používat přímé otázky, které vybízejí k činům. Členové skupinky se jistě nechtějí podobat muži z Jakuba 1:22-24, který nejednal podle toho, co zjistil. Vedoucí by měl všem ostatním pomoci najít co nejkonkrétnější aplikaci, aby se za týden mohl zeptat, jak postupuje aplikace Písma v životech jednotlivých účastníků.

J. Usměrnějte příspěvky těch, kdo mluví příliš mnoho nebo příliš málo

Ve většině skupinek se najde pár lidí, kteří chtějí nedočkavě odpovídat na každou otázku, většina ostatních odpoví občas a pár lidí bude poměrně těžké přivést k jakékoli spolupráci. Co se týče těch, kteří mají vždy po ruce odpověď, je možné říci: „Milane, ty máš vždycky po ruce odpověď. Teď by mě ale zajímalo, co si o _____ myslí Táňa.“ Těch, kteří stále mlčí, se může vedoucí zeptat na něco jednoduchého (např. v rámci pozorování) nebo je poprosit, aby alespoň přečetli nějakou část textu. Tím jim může vzrůst sebevědomí tak, že se zapojí i do jednodušších otázek týkajících se výkladu nebo aplikace.

K. Na konci může vedoucí shrnout vše, co skupinka probrala a co se naučila

Vedoucí by neměl přidávat žádné informace, které skupinka neprobírala. Pokud vedoucí přidá něco dalšího, dělá ze sebe „experta“ a ukazuje nedostatek víry v to, že Duch svatý skupince ukázal to, co sám chtěl. Lepší je potvrdit to, na co skupinka přišla, a jít dál.

OTÁZKY K ZAMYŠLENÍ, OPAKOVÁNÍ A APLIKACI

1. Proč je objevování nezbytnou složkou křesťanského růstu? Proč nestačí jen kázání?
2. Čím se vyznačuje dobrá diskusní otázka?

AKČNÍ PLÁN

1. V minulé příručce jste si měli připravit krátké studium na jedno z následujících témat:

Skutky 13:4-12 (Páfos)	Skutky (Beroja)	17:10-15
Skutky 13:13-52 (Antiochie)	Skutky (Atény)	17:16-34
Skutky 14:1-7 (Ikonium)	Skutky (Atény)	17:16-34
Skutky 14:8-20 (Lystra a Derbe)	Skutky (Korint)	18:1-17
Skutky 16:11-40 (Filipy)		

V rámci přípravy na další lekci byste měli mít toto studium s sebou, a to včetně pozorovacích, výkladových i aplikačních otázek. V příští lekci (10,11) povedete některé další účastníky výcviku v tomto studiu a použijete k tomu to, co jste se naučili v této lekci. Ještě jednou si své studium projděte a zamyslete se nad tím, jak povedete diskusi.

2. Pokud jste si z nějakého důvodu studium nepřipravili, můžete použít jednu z ukázkových studií v příloze 9A nebo 9B, ale *více doporučujeme*, abyste použili své vlastní přípravy. Vedení svého vlastního studia vám pomůže lépe zhodnotit vaše otázky a schopnosti vedení skupinky induktivního studia.

Induktivní studium Mt 20:17-28

Poznámka: Toto studium zde uvádíme jako příklad induktivního studia Bible. V případě nezbytné nutnosti může být použito ke cvičení v lekcích 10,11. Zvláště však doporučujeme, aby sloužilo jen jako návod, a abyste si vytvořili své vlastní studium zabývající se jedním z úseků uvedených v příručce č. 1.

Úvod

Lekce, které se v rámci tohoto kursu zakládání sborů zabývají vedením, představují jako vzor vůdce Ježíše a jeho službu. Na světě najdeme mnoho různých druhů „vedení“, ale Ježíš měl zcela jedinečný pohled na to, co znamená vést ostatní. Jak uvidíme v Matoušovi 20:17-28, dokonce i jeho učedníci měli problémy s pochopením všeho, co z takového přístupu vyplývá. Chceme odpovědět na otázku „Co je to křesťanské vedení?“

I. MODLETE SE

Studium započněte modlitbami za to, aby Bůh odstranil z vaší mysli vše, co vám brání v soustředění, a umožnil vám zaměřit se na to, co chce svým Písmem sdělit, abyste se mohli stát lepšími křesťanskými vůdci.

II. PŘEČTĚTE SI MT 20:17-28

Důkladně si přečtěte celou pasáž. Může ji celou přečíst jeden člověk nebo ji můžete rozdělit mezi několik různých členů skupinky.

III. POZOROVÁNÍ

Naším prvním úkolem je zjistit, co studovaný úsek *říká*. Zaměřte se na jednotlivé verše a odpovězte na tyto otázky:

Z kontextu (Mt 19:27 – 20:16):

- **Jakým** způsobem mohlo Ježíšovo vyučování v Mt 19:27-28 podnítit Janovu a Jakubovu touhu vládnout v Božím království?
- Co je hlavním tématem podobenství v Mt 20:1-15 (podle Ježíšova shrnutí v 16. verši)?

Ze samotného textu (Mt 20:17-28):

- **Kam** Ježíš s učedníky šel a **co** se tam s ním mělo stát?
- O **co** prosí Ježíše paní Zebedeová?

- **Jak** na její prosbu reagovali ostatní učedníci? **Proč** reagovali právě takto?
- **Kdo** rozhoduje o tom, kde bude kdo sedět v Božím království, a podle **čeho** se o tom bude rozhodovat?
- **Jak** se tato kritéria liší od představ tohoto světa (pohanů)?

IV. VÝKLAD

Nyní jsme připraveni na hledání *významu* studovaného úseku. Pečlivě si promyslete tyto otázky a vycházejte přitom z pozorování, které jste provedli.

- **Jak** byste shrnuli postoje paní Zebedeové a učedníků na cestě do Jeruzaléma? Co si mysleli, že je tam čeká (zamyslete se nad významem slov „po levici“ a „po pravici“)? **Co** se z toho dozvídáme o tom, z jakých důvodů následovali Ježíše?
- **Co** měl Ježíš na mysli, když mluvil o „kalichu“? (*pozn.*: my máme tu výhodu, že víme, co všechno následovalo!) **Čeho** v Ježíšově životě se to týkalo a **jak** se to později naplnilo v životech učedníků? Je to konkrétní druh služby, čin, postoj nebo něco jiného?
- Je v pořádku, když toužím po ocenění v Božím království? Bylo špatné to, že učedníci toužili po ocenění, nebo že chtěli mít slávu už teď a ne až v okamžiku, kdy se Kristus vrátí?

Jednou nebo dvěma větami shrňte *hlavní myšlenku* těchto veršů. Uveďte ji prostřednictvím *biblického principu*, je-li to možné. Výsledek napište do vynechaného místa.

Hlavní myšlenka Mt 20:17-28 je:

V. APLIKACE

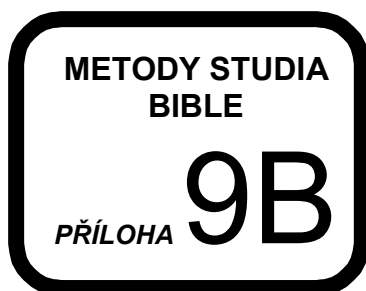
Teď se musíte zamyslet nad tím, jak by se tento princip dal aplikovat do vašeho současného života a služby. Důkladně si promyslete tyto otázky:

- **Jaké** motivy mě vedou k tomu, že sloužím Kristu jako zakladatel sborů? **Co** doufám, že tím získám, a **kdy**?

- Pokud chci dělat Kristu radost, **čím** by se mělo mé vedení lišit od okolního světa? Co bych měl konkrétně dělat proto, abych vedl jako služebník a rozdával svůj život těm, které Kristus vykoupil?

SHRNUTÍ

Při studiu této pasáže jste měli odpovědět na otázku „Co je křesťanské vedení?“ Přemýšleli jste také o tom, jaké následky to má pro váš život a službu. Teď přichází okamžik, kdy byste se měli modlit, aby vám Bůh pomohl žít ty věci, pro které jste se rozhodli. Proste ho konkrétně o to, aby vám pomohl v oblastech, ve kterých si uvědomujete slabiny nebo špatné motivy.

Induktivní studium L 15:1-7

Poznámka: Toto studium zde uvádíme jako příklad induktivního studia Bible. V případě nezbytné nutnosti může být použito ke cvičení z lekce 10,11. Silně však doporučujeme, aby sloužilo jen jako návod, a abyste si vytvořili své vlastní studium zabývající se jedním z úseků uvedených v příručce č. 1.

Úvod

Už jste někdy ztratili něco důležitého? Jak jste se cítili? Jak jste se to pokoušeli najít? Pokud jste to nakonec našli, jak jste se pak cítili? V 15. kapitole Lukášova evangelia Ježíš vysvětluje, co prožívá on a jeho otec ohledně Božích „ztracených“ dětí.

I. MODLETE SE

Na začátku studia prostě Boha, aby vám pomohl pochopit, jak by tyto verše měly ovlivnit váš život a službu zakladatele sborů.

II. PŘEČTĚTE SI L 15:1-7

Důkladně si přečtěte celou pasáž. Může ji celou přečíst jeden člověk nebo ji můžete rozdělit mezi několik různých členů skupinky.

III. POZOROVÁNÍ

Začtěte se do studovaného úseku a pokuste se zjistit, co říká, s pomocí následujících otázek:

Z kontextu (L 14:12-24)

- **Jaké** lidi máme podle Ježíše zvat k tomu, aby přišli a byli s námi i s Pánem (14:13, 23)?
- **Jak** by mohl příklad bezcenné „soli“ ve verši 34 souviset s lidmi, kteří přivádějí nebo nepřivádějí ztracené lidi k Bohu?

Ze samotného textu (L 15:1-7)

- **Komu** je toto podobenství určeno — hříšníkům nebo pobožným farizejům a zákoníkům (v. 3)? **Co** o této skupině lidí víte?
- **Co** zákoníkům a farizejům na Ježíši vadí?
- **Kolik** ztracených ovcí se vyrovná **kolika** ovcím, které jsou bezpečně zavřené v ovčinci?

- **Jak** reagoval pastýř na nalezení jedné ztracené ovce?
- **Co** je podle Ježíše hlavní myšlenkou tohoto podobenství (v. 7)?

IV. VÝKLAD

Teď se musíme zamyslet nad tím, co příběh o ztracené ovci *znamená*. Je to o něco jednodušší než obvykle, protože Ježíš to už řekl v 7. verši. Další otázky vám pomohou prohloubit princip, který Ježíš vyučoval:

- Vzpomeňte si, komu bylo Ježíšovo podobenství určené. **Jak** by se jich osobně mohla týkat představa „radosti nad jediným hříšníkem, který činí pokání“? **Proč** myslíte, že Ježíš použil podobenství a neřekl celou myšlenku přímo?
- **Proč** myslíte, že potřebovali toto podobenství slyšet? **Co** bylo potřeba v jejich životech změnit?

Jednou nebo dvěma větami shrňte *hlavní myšlenku* těchto veršů. Uved'te ji prostřednictvím *biblického principu*, je-li to možné. Výsledek napište do vynechaného místa.

Hlavní myšlenka L 15:1-7 je:

V. APLIKACE

Přišel čas rozhodnout se, jak toto vyučování aplikovat v našich životech. Promyslete si následující otázky, měly by vám v tom pomoci:

- Skutečně věříte, že jeden hříšník, který se obrátí ke Kristu, je důležitější než celý sbor plný, řekněme 99 věřících, kteří žijí spravedlivým, svatým a věrným životem? Pokud ano, jaké důsledky to má pro naši službu?
- Jak reaguji, když se někdo přátelí s hříšnými lidmi, aby je získal pro Krista? Můžeme to dělat a přitom zůstat „svatí“? Je možné budovat úzké vztahy s nevěřícími, abychom jim mohli být živým svědectvím (1Kor 5:9-12)?
- Jak reaguji, když „hříšník“ činí pokání, ale ještě „nevyčistil svůj život“, takže není tak svatý jako já? Raduji se s ním a pomáhám mu růst nebo odsuzuji věci, které ještě v jeho životě nejsou v pořádku?

SHRnutí

V Bibli se píše, že v průběhu dějin hledal Bůh ztracené lidi a volal je k pokání a návratu k němu. Kristus se vzdal nebeské slávy a stal se člověkem, aby zaplatil cenu za naše vykoupení a umožnil nám smíření s Bohem. Zanechal nás na této zemi s příkazem naplnit Velké poslání tak, že každému člověku přineseme radostnou zvěst evangelia. Čím k tomu přispěji já? Volá mě Pán k tomu, abych založil nový sbor tam, kde lidé umírají bez evangelia? Co bych měl dělat?

METODY STUDIA
BIBLE
LEKCE

10,11

Nácvik vedení induktivního studia

☞ CÍL LEKCE

Účelem této lekce je dát účastníkům výcviku praktickou zkušenost s vedením induktivního studia Bible v přítomnosti někoho, kdo jim může poradit.

☞ OSNOVA LEKCE

- Studium by se mělo soustředit na objevování.
- Měly by se projít všechny tři části — *pozorování, výklad a aplikace*.

☞ ŽÁDOUCÍ VÝSLEDKY

Po zvládnutí obsahu této lekce by každý účastník měl:

- Vědět, jak vést skupinku induktivního studia Bible.
- Znat své silné i slabé stránky při vedení studia.

☞ PŘÍLOHA

10A Úseky pro induktivní studium

☞ DOPORUČENÍ PRO INSTRUKTORY

Tato dvouhodinová lekce je celá určená k tomu, aby umožnila účastníkům výcviku vyzkoušet si vedení induktivního studia a navzájem se přitom zhodnotit. Vaším úkolem je skupinky zorganizovat a pak je obcházet, poslouchat, co se v nich děje, a kontrolovat, jestli všechny skupinky po skončení každého studia poctivě projdou tabulku s hodnocením. Poproste účastníky, aby hodnotili upřímně, ale konstruktivně a s povzbuzením.

FORMA CVIČENÍ

Každý účastník si měl připravit stručné induktivní studium na úsek podle vlastního uvážení. V ideálním případě by mělo vedení jednoho takového studia trvat asi 20 minut a pak by mělo následovat 7 minut hodnocení s pomocí tabulek uvedených v této lekci. Díky tomu, že jde o dvouhodinovou lekci, by měla mít každá skupinka čtyři členy, aby se všichni stačili vystřídat. Rozdělte se na tolik skupinek po čtyřech lidech, kolik bude potřeba. Zvažte, zda v polovině celé lekce neudělat pětiminutovou přestávku.

Když budou jednotliví účastníci vést své studium, měli by si uvědomit, že nepřednášejí kázání. Cílem je *objevovat*. Každý účastník by měl svou skupinu vést pomocí otázek, které pomohou ostatním zjistit fakta, smysl a osobní aplikaci. Z toho důvodu by měl každý, kdo skupinku právě vede, mít vybráno několik otázek v každé ze tří hlavních oblastí — *pozorování, výklad i aplikace*. Po každé otázce by se měla nějakou dobu hledat odpověď a diskutovat o ní. Povzbuzujte lidi k diskusi, ale snažte se omezit počet otázek, které pokládáte, abyste měli čas dostat se až k aplikaci.

Nezapomeňte se modlit za moudrost. Tato lekce by neměla být jen cvičení. Pokud je skupinka dobře vedena, měla by jasně pochopit smysl jednotlivých studovaných úseků a něco se z nich naučit. Jde o *skutečné* studium Bible, ze kterého by si všichni měli něco odnést. Rozdíl mezi tímto studiem a „normálním“ studiem je v tom, že je omezeno 20 minutami. Osobní induktivní studium Bible obvykle trvá celé hodiny nebo dokonce dny, má-li být uděláno skutečně do hloubky. Společné studium může trvat něco kolem hodiny podle toho, jak dlouhý je studovaný úsek. 20 minut je velmi krátká doba,

takže nebudete schopni projít všechno, co jste si připravili. Získáte však rozumnou představu o tom, jak může společné induktivní studium vypadat.

Dokonce i účastník, který si studium připravil, by měl pasáž lépe pochopit díky postřehům a pohledu ostatních členů skupinky. Nebuďte zklamaní, když skupinka dojde k jinému závěru, než jaký si vedoucí předem naplánoval. Je to normální a přirozené. Nikdy nebudeme schopni změřit hloubku Božího slova. Vždy nás může naučit něco nového.

TABULKY

V další části uvádíme čtyři tabulky, pro každého člena vaší skupiny jednu. Nevyplňujte je v průběhu studia, ale snažte se do diskuse o biblickém textu celým srdcem zapojit. Teprve v okamžiku, kdy dané studium skončí, zakroužkujte v pravých sloupcích odpovídající tabulky své odpovědi.

Když budete mít vyplněné tabulky pro první studium, zbytek první třicetiminutové části byste měli strávit tím, že s člověkem, který skupinku vedl, proberete své připomínky. Buďte upřímní, ale současně pamatujte, že to je první pokus, a snažte se tedy také povzbudit.

Existují dvě oblasti, na které je třeba se při hodnocení zaměřit. První z nich se týká toho, zda se studium vůbec drželo induktivní metody a jestli jste se z něj něco naučili. Druhá oblast zahrnuje to, jak dobře se vedoucímu podařilo zprostředkovat objevování biblické pravdy použitím vhodných otázek a dobré dynamiky diskuse. Pokud máte užitečnou připomínku, která se nedá vyjádřit jednou z dvanácti připravených odpovědí v tabulce, zapíšte ji do okénka ve spodní části tabulky nadepsaného „připomínky“.

Jakmile skupinka dokončí hodnocení prvního vedoucího, přesuňte se k dalšímu. Pokuste se prosím dodržet třicetiminutové intervaly, aby poslednímu vedoucímu zbylo na studium skutečně plných 30 minut.

Tabulka 1: Jméno účastníka: _____

Otázky	Hodnocení	
1. Drželo se studium principů induktivní metody — pozorování, výklad a aplikace?	Ano	Ne
2. Byly otázky jasné a pochopitelné?	Ano	Ne
3. Pomohly vám otázky lépe pochopit studovaný úsek?	Ano	Ne
4. Dal vedoucí ostatním možnost odpovědět na otázky, místo aby odpovídal sám?	Ano	Ne
5. Přesměroval vedoucí otázky vzešlé ze skupiny zpět na jiného člena skupiny?	Ano	Ne
6. Podařilo se vedoucímu přeformulovat otázky, které byly obtížně pochopitelné?	Ano	Ne
7. Zapojil vedoucí do diskuse všechny členy skupinky?	Ano	Ne
8. Podařilo se vedoucímu zabránit tomu, aby někdo hovorný opanoval celou skupinku?	Ano	Ne
9. Uvedl vedoucí nakonec shrnutí všeho, co skupinka společně objevila?	Ano	Ne
10. Opravoval chybné odpovědi vedoucí nebo ponechal opravy na ostatních a na Bibli?	Ano	Ne
11. Podařilo se vedoucímu stihnout celé studium ve vymezeném čase?	Ano	Ne
12. Zahájil a ukončil vedoucí modlitbou?	Ano	Ne
Připomínky:		

Tabulka 2: Jméno účastníka: _____

Otázky	Hodnocení	
1. Drželo se studium principů induktivní metody — pozorování, výklad a aplikace?	Ano	Ne
2. Byly otázky jasné a pochopitelné?	Ano	Ne
3. Pomohly vám otázky lépe pochopit studovaný úsek?	Ano	Ne
4. Dal vedoucí ostatním možnost odpovědět na otázky, místo aby odpovídal sám?	Ano	Ne
5. Přesměroval vedoucí otázky ze skupiny zase zpět na někoho jiného?	Ano	Ne
6. Podařilo se vedoucímu přeformulovat otázky, které byly obtížně pochopitelné?	Ano	Ne
7. Zapojil vedoucí do diskuse všechny členy skupinky?	Ano	Ne
8. Podařilo se vedoucímu zabránit tomu, aby někdo hovorný opanoval celou skupinku?	Ano	Ne
9. Uvedl nakonec vedoucí shrnutí všeho, co skupinka společně objevila?	Ano	Ne
10. Opravoval chybné odpovědi vedoucí nebo ponechal opravy na ostatních a na Bibli?	Ano	Ne
11. Podařilo se vedoucímu stihnout celé studium ve vymezeném čase?	Ano	Ne
12. Zahájil a ukončil vedoucí modlitbou?	Ano	Ne
Připomínky:		

Tabulka 3: Jméno účastníka: _____

Otázky	Hodnocení	
1. Drželo se studium principů induktivní metody — pozorování, výklad a aplikace?	Ano	Ne
2. Byly otázky jasné a pochopitelné?	Ano	Ne
3. Pomohly vám otázky lépe pochopit studovaný úsek?	Ano	Ne
4. Dal vedoucí ostatním možnost odpovědět na otázky, místo aby odpovídal sám?	Ano	Ne
5. Přesměroval vedoucí otázky ze skupiny zase zpět na někoho jiného?	Ano	Ne
6. Podařilo se vedoucímu přeformulovat otázky, které byly obtížně pochopitelné?	Ano	Ne
7. Zapojil vedoucí do diskuse všechny členy skupinky?	Ano	Ne
8. Podařilo se vedoucímu zabránit tomu, aby někdo hovorný opanoval celou skupinku?	Ano	Ne
9. Uvedl nakonec vedoucí shrnutí všeho, co skupinka společně objevila?	Ano	Ne
10. Opravoval chybné odpovědi vedoucí nebo ponechal opravy na ostatních a na Bibli?	Ano	Ne
11. Podařilo se vedoucímu stihnout celé studium ve vymezeném čase?	Ano	Ne
12. Zahájil a ukončil vedoucí modlitbou?	Ano	Ne
Připomínky:		

Tabulka 4: Jméno účastníka: _____

Otázky	Hodnocení	
1. Drželo se studium principů induktivní metody — pozorování, výklad a aplikace?	Ano	Ne
2. Byly otázky jasné a pochopitelné?	Ano	Ne
3. Pomohly vám otázky lépe pochopit studovaný úsek?	Ano	Ne
4. Dal vedoucí ostatním možnost odpovědět na otázky, místo aby odpovídal sám?	Ano	Ne
5. Přesměroval vedoucí otázky ze skupiny zase zpět na někoho jiného?	Ano	Ne
6. Podařilo se vedoucímu přeformulovat otázky, které byly obtížně pochopitelné?	Ano	Ne
7. Zapojil vedoucí do diskuse všechny členy skupinky?	Ano	Ne
8. Podařilo se vedoucímu zabránit tomu, aby někdo hovorný opanoval celou skupinku?	Ano	Ne
9. Uvedl nakonec vedoucí shrnutí všeho, co skupinka společně objevila?	Ano	Ne
10. Opravoval chybné odpovědi vedoucí nebo ponechal opravy na ostatních a na Bibli?	Ano	Ne
11. Podařilo se vedoucímu stihnout celé studium ve vymezeném čase?	Ano	Ne
12. Zahájil a ukončil vedoucí modlitbou?	Ano	Ne
Připomínky:		

ZÁVĚR

Toto cvičení se snažilo pomoci vám zakusit dynamiku společného induktivního studia Bible. To by měl být pouze začátek, ne konec. Induktivní metoda studia Bible je *nejlepší* metodou pro vyučování z Písma. Tento proces vám s pomocí Ducha svatého pomůže dojít k novým úrovním pravdy a pochopení. Tato metoda je vhodná pro:

- Osobní studium
- Přípravu kázání
- Třídy nedělní školy
- Skupinky
- Buněčné skupinky
- Evangelizační studia s nevěřícími
- Biblické hodiny
- Osobní učednictví
- ...a mnoho dalších věcí omezených jen vaší představivostí.

OTÁZKY K ZAMYŠLENÍ, OPAKOVÁNÍ A APLIKACI

1. Čím se tyto studijní skupinky lišily od skupinek studia Bible, kterých jste se účastnili jinde?
2. Pomohla vám tato metoda něco se osobně naučit? Myslíte, že by mohla být užitečná pro lidi, které vedete nebo vyučujete? Proč?

AKČNÍ PLÁN

1. Je jen na vás vzít nástroje, které jste v této části získali, spolu s hodnocením, které o vás vypracovali ostatní účastníci výcviku, a můžete začít pracovat jak na svém vlastním duchovním růstu, tak na zlepšení své služby.

Úseky pro induktivní studium

Následující úseky se mohou použít k vypracování induktivních studií o základních oblastech křesťanského života a víry. Účastníci výcviku je mohou použít při práci s nově obráčenými sourozenci, buněčnými skupinkami, při osobním učednictví apod.

Autorita Bible Zj 1:1-3 L 24:27-48 Ž 119:94-118 Ž 119:159-168 2P 1:19-21 1P 1:24-25 2Tm 3:14-17	Evangelizace Mk 5:1-20 1P 3:15-16 2Kor 3:1-3 Sk 22:1-21 Sk 4:1-20 Sk 18:24-28 Mk 16:9-20	Odpuštění Gn 45:4-15 Ž 103:2-18 Mt 6:12-15 L 15:11-32 Ef 4:31-32 Mk 11:24-26 Mt 18:21-35
Modlitba Ž 55 Mt 26:36-44 Mt 6:5-13 Mt 5:44-48 Jk 5:13-18 Mk 11:20-26 Ř 8:26-28	Dávání 2Kor 8:1-5 2Kor 9:6-11 Mk 10:17-23 1J 3:16-18 Mk 4:24-25 Mt 6:1-4 1Kor 16:1-2	Nový život v Kristu 2Kor 5:16-21 J 15:5-8 Gal 3:26-28 Ř 8:1-11 Fp 3:7-11 Ř 6:3-11 Kol 3:1-4
Studium Bible Dt 17:18-20 Ž 1 L 4:1-13 L 4:14-21 Joz 1:7-9 Př 2:1-5 Př 4:20-22	Pokušení Ř 6:1-14 L 4:1-13 Žd 2:17-18 1Kor 10:13 Gal 6:1-11 Zj 3:7-11 Jk 1:12-15	Sebekázeň Př 6:6-11 1P 1:13-16 J 14:21 Ř 12:1-3 Kol 3:15-17 Jk 1:19-25 L 6:47-49

Boží plán pro život	Pokání	Křesťanské společenství
Fp 4:6-7	L 5:29-32	1Tes 5:11-15
Př 3:5-6	L 13:1-9	L 22:24-27
Př 16	2P 3:8-9	Žd 10:24-25
Kaz 2:1-26	Iz 1:10-20	Ef 1:15-23
Mt 4:18-23	1J 1:8-10	Ř 12:3-16
L 22:39-42	Sk 26:20	Sk 12:5-19
Jk 4:1-10	Jonáš 3:1-10	Sk 2:38-47